CELJSKI tednik

CELJE
17. JAN. 1958
L. IX. ŠTEV. 2
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Priprave na volitve v celjskem okraju

Volitve - največja manifestacija uspehov in perspektive

PLENUM JE PONUDIL KANDIDATURO ZNANIM POLITIČNIM DELAVCEM. — VLOGA ORGANIZACIJ SZDL MORA PRITI V PRIPRAVAH NA VOLITVE DO POLNEGA IZRAZA. — ZBOROM VOLIVCEV DATI VSEBINO. — V DELO VKLJUČITI ČIM VEČ DELAVCEV, ŽENA IN MLADINE. — PAVŠALNA KRITIKA SLABOSTI NE KORISTI, TREBA JIH JE KONKRETNO UGOTAVLJATI TER ODKLANJATI. — ČIM VEČ SUBJEKTIVNIH SIL, TEM HITREJE BODO RASLI USPEHI IN MANJ BO SLABOSTI.

V torek je bila v Celju razširjena seja Okrajnega odbora SZDL Celje, ki jo je vodil predsednik OO SZDL v Celju tov. *Franc Simonič*. Poleg članov okrajnega odbora SZDL so bili navzoči še člani okrajnega komiteja ZKS, okrajnega odbora ZB, okrajnega sindikalnega sveta in okrajnega komiteja LMS.

Na dnevnem redu je bila samo ena točka: priprave za volitve v zvezno in republiško Ljudsko skupščino. V svojem govoru je tov. Simonič nakazal naloge političnega aktiva v občinah, da bi priprave na volitve povsod pravočasno in dobro potekale.

Med drugimi je okrajni plenum SZDL predlagal tudi našega rojaka tov. Franca Leskoška za kandidata v skupščino, v kateri nas je že doslej dolgo vrsto let uspešno zastopal.

Člani političnega aktiva so izrazili željo političnih organizacij, da bi v celjskem okraju predlagali za kandidate v republiško oziroma zvezno skupščino celjskega rojaka tov. *Franca Leskoška*, tov. *Olgo Vrabič*, tov. *Mico Slander*, tov. *Sergeja Kraigherja*, tov. *Mitjo Ribičiča* ter tov. *Mileno Korže*, ki je doma iz Ponikve pri Grobelnem.

Plenum je hkrati izrazil željo, da bi kandidiral v celjskem okraju za poslanca v Zvezno ljudsko skupščino predsednik okrajnega odbora SZDL tov. *Franc Simonič*, in sicer v občinah Žalec, Vransko, Šoštanj in Mozirje. Prav tako so izrazili željo, da bi naj v republiško skupščino kandidiral v Zg. Savinjski dolini tov. *Kropovšek*, predsednik CK LMS ter znana politična delavka v celjskem okraju tov. *Dolfka Boštjančič*.

V svojem obširnem govoru je tov. Simonič poudaril, da so skupščinske volitve, ki bodo v marcu, največja politična manifestacija naših uspehov po vojni. Zato bo morala priti v predpripravah vloga Socialistične zveze ter ostalih političnih organizacij do polnega izraza. Čas do volitev je sorazmerno kratek in treba ga bo izkoristiti za uspešno politično delo. Težišče priprav bo slonelo predvsem na občinah, kjer so že ustanovili politične štabe, v nekaterih občinah kot n. pr. v mozirski, žalski, kozjanski pa so že začeli s prvimi zbori volivcev, na katerih volijo delegate za kandidacijsko konferenco.

Tov. Simonič je dejal, da bo treba predvolilne priprave izkoristiti za vsestransko razgibanost množic in delovnih kolektivov, in sicer v veliko večji meri kot je bil primer pri občinskih volitvah. V konkretno delo bo treba pritegniti več žena in mladine, predvsem pa delavce iz delovnih kolektivov.

V predvolilni kampanji bo treba zlasti stremeti, da bodo prišli delavci bolj do izraza, da se bo čutil njihov vpliv ne samo v kolektivu, temveč tudi izven njega, v zborih proizvajalcev in v komuni. Zavedati se moramo dejstva, je poudaril tov. Simonič, da dokler proizvajalci ne bodo odgovorni činitelji v pravem pomenu besede tudi v komuni, vse dotlej ne bo željenih uspehov v komunalni dejavnosti, trgovini in obrti ter bodo cene take, da bodo delovni ljudje pri realnem zaslužku prikrajšani.

Delovni ljudje morajo občutiti, da je vse, kar se danes pri nas ustvarja, namenjeno njim, čeprav so še težave objektivnega in subjektivnega značaja. Čim več ljudi bo zavestno sodelovalo pri naši izgradnji, čim bolj bodo subjektivne sile v ospredju, tem hitreje bodo nastopili boljši časi. Zavedati se moramo, da so vsi naši zakoni usmerjeni v korist delovnega človeka, čeprav pride do ekscesov in napak, ki se porajajo zaradi slabega izvajanja zakonov kot je bilo v zadnjem času predvsem z nepravilnim premiranjem v nekaterih kolektivih, kar je povzročilo

(Nadaljevanje na 3. str.)

Občni zbor republiškega sindikata kmetijskih delavcev Slovenije v Celju

V nedeljo je bil v Celju občni zbor republiškega odbora sindikata kmetijskih delavcev Slovenije. Razen 70 delegatov se je zbora udeležil kot gostov tudi predsednik republiškega sveta sindikatov Slovenije tov. Janko Rudolf. Delegati so med drugim največ razpravljali o ukrepih, ki naj bi povečali kmetijsko proizvodnjo v Sloveniji skladno s prespektivnim načrtom razvoja kmetijstva.

Zborovanje slovenskih poštarjev v Celju

Pred dnevi je bil v Celju sindikalni občni zbor slovenskih poštarjev. Navzoč je bil tudi predsednik republiškega sindikalnega sveta tov. Janko Rudolf. Na zboru so delegati v razpravi posvetili največ pozornosti delavskemu upravljanju, za katerega menijo, da pri pošti še ni tako, kot bi moralo biti.

Z ZASEDANJA OBEH ZBOROV OLO CELJE

Posebna skrb občin: družbeni standard

OBČINE NAJ NE ZANEMARJAJO TELESNOVZGOJNIH PROBLEMOV. — GRADITEV GOZDNIH CEST. — PERSPEKTIVNI NAČRTI OBČIN NAJ BODO ČIM BOLJ KONKRETNI IN REALNI.

Pred dnevi je bila v Celju pod vodstvom predsednika OLO Celje, tov. RIKA JERMANA skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev z dokaj obširnim dnevnim redom. Seje se je udeležila tudi članica Izvršnega sveta LRS tov. OLGA VRABIČ. Odborniki so poslušali poročilo in program dela Sveta za telesno kulturo, ki ga je podal predsednik sveta prof. KAREL JUG, bodoči program Sveta za gozdarstvo pa je obrazložil inž. KNEZ. Razen tega so odborniki poslušali poročilo o pripravah za izdelavo okrajnega perspektivnega plana, ki ga je podal direktor okrajnega Zavoda za planiranje tov. BOŽIČ, ter poročilo o finančnem stanju okraja Celje, ki ga je podal načelnik tajništva za finance tov. VUČAJNK.

V poročilu o delu Sveta za telesno kulturo je bilo zlasti razvidno, da je telesna vzgoja odraslih, še posebej pa šolske mladine izrednega pomena, vendar družba zaenkrat ne poklanja tej dejavnosti tiste pozornosti, ki bi ji pripadala z ozirom na vzgojne smotre in utrjevanje fizične in duševne kondicije človeka. Telesno vzgojna in športna društva se še vedno borijo z materialnimi težavami, nimajo dovolj sposobnih vaditeljev in zato delo v teh društvih peša. Podobno je stanje v šolah, kjer ni dovolj predavateljev. Če bi telesnovzgojno delo bolj zaživelo, bi imelo to močan odraz pri vzgoji mladega rodu, pri utrjevanju fizičnih in duševnih moči ter pri pravilnem formiranju značaja doraščajočega človeka. Brez dvoma, da bi se z množično telesno vzgojo povečala tudi storilnost dela in nesreč pri delu bi bilo manj kot doslej, ko zaradi tega trpi družba občutno škodo. Gibčnost in elastičnost telesa in duha je moč doseči s sistematično vadbo raznih panog telovadbe in z gojitvijo raznih športov. Današnja doba hitrega tempa izgradnje pa še prav posebej zahteva človeka-delavca s takimi osobinami. Zato so investicije vložene v telesno kulturo zelo rentabilne v vzgojnem in gospodarskem smislu.

Iz teh postavk izhajajoč, je v svojem poročilu tov. Jug naglasil, da bi morala družba telesni kulturi posvetiti večjo skrb, predvsem občinski ljudski odbori bi morali nuditi telesnovzgojnim in športnim društvom več moralne in materialne pomoči kot doslej, ko so to družbeno dejavnost več ali manj zanemarjali. Objekte telesno vzgojnih društev naj bi pravilno izkoriščali. Zato naj bi nad njimi po občinah čim prej uvedli družbeno upravljanje. Upravni odbori bi tako razen tega tudi skrbeli za smotrno razdeljevanje materialnih sredstev ter za načrtno izgradnjo novih športnih objektov.

V poročilu sveta za gozdarstvo je bila zlasti poudarjena reorganizacija gozdarske službe. Zaradi smotrnejšega izkoriščanja in gojitve gozdov sta bili lani v okraju ustanovljeni dve gozdarski poslovni zvezi in sicer ena v Mozirju, druga v Celju, pristojnosti v gozdarstvu pa so prenešene z okraja na občine. S tem je ljudem skrajšana pot, ki so morali prej zaradi urejevanja zadev z gozdarskega področja hoditi na okrajni ljudski odbor, sedaj pa vse te posle lahko opravijo na občinah, ki izdajajo tudi sečna dovoljenja. Zaradi važnih in obširnih del, ki so jih občine prevzele na tem področju, je dolžnost okraja, da bo občinam preskrbel za tako delo tudi sposobne kadre.

V poročilu je bilo poudarjeno, da je potrošnja lesa za gradnje še vedno ze-

(Nadaljevanje na 3. str.)

SEDMI PLENUM ZVEZNEGA ODBORA SZDL JUGOSLAVIJE

Na temelju velikih uspehov še jasnejše perspektive ...

NA PLENUMU, KI GA JE VODIL PREDSEDNIK TITO, JE PODAL REFERAT SVETOZAR VUKMANOVIČ. — OGROMNI SO NAŠI USPEHI V GOSPODARSKEM RAZVOJU IN DRUŽBENEM UPRAVLJANJU. — TOVARIŠ FRANC SIMONIČ O PROBLEMIH V TRGOVINI IN O POTROŠNIŠKIH SVETIH

Pretekli petek je bil v Beogradu sklican sedmi plenum Zveznega odbora SZDL, na katerem so obravnavali dosedanje uspehe v socialistični izgradnji dežele in politične priprave na volitve v Zvezno in v republiško ljudsko skupščino. Plenum je vodil predsednik SZDL Jugoslavije tovariš Tito, referat pa je podal Svetozar Vukmanović.

V svojem referatu je tov. Vukmanović govoril najprej o razvoju naše notranje gospodarske graditve in o samoupravljanju, ki omogoča, da delovni ljudje neposredno opravljajo družbene posle. Dejal je, da v Jugoslaviji danes neposredno upravlja okoli milijon ljudi, tako v podjetjih, oblastnih organih in v ostalih panogah družbenega življenja.

V zvezi z rastjo naše gospodarske moči je tov. Vukmanović poudaril, da se je naš narodni dohodek od leta 1947 do leta 1957 povečal za približno 80 %. Zanimiv je podatek, da se je v teh letih sestav prebivalstva zelo spremenil, saj je število kmečkega prebivalstva padlo s 75% na 58%. Dejal je, da smo do konca lanskega leta investirali v gospodarstvo okoli 2000 milijard dinarjev.

Nadalje je tov. Vukmanović govoril o trgovinskih stikih na tujem tržišču in nato prešel na obravnavo razvoja v kmetijstvu, ki je v zadnjih letih napravilo tudi velik korak naprej. Razvoj na tem področju je treba nadaljevati in povečati investicije za kmetijstvo. Navedel je, da imamo v državi danes že 17.500 traktorjev in da se je poraba umetnih gnojil od leta 1954 dvignila za 750.000 ton ali tri četrtine.

Tov. Vukmanović je govoril tudi o zaostalosti trgovine, ki ni več kos potrebam odkupa in preskrbe prebivalstva. Te naloge in one, ki jih je tov. Tito v novoletni poslanici nakazal, predvsem v pogledu družbene kontrole nad trgovino, bodo med poglavitnimi v delovnem programu ljudskih odborov.

Ko je govoril o večjih možnostih za osebno potrošnjo, je tov. Vukmanović navedel porast narodnega dohodka (lani konkretno za 8%) in dodal, da se je na osnovi tega povečala osebna in z njo splošna potrošnja. Pogoj za večjo osebno potrošnjo je še vedno in ostane večja storilnost. Za dvig življenjskega standarda je zelo pomemben podatek, da je bilo v desetih letih za negospodarske investicije vloženih blizu 900 milijard. Izreden porast teh investicij pa je bil lani, ko je bilo vloženih v negospodarske investicije okoli 100 milijard, v letu 1952 pa komaj 36 milijard. Na koncu je poleg vprašanj naše zunanje politike tov. Vukmanović nakazal naloge ob bližnjih volitvah v Zvezno in republiško ljudsko skupščino.

V popoldanskem delu je govorilo več članov Zveznega odbora SZDL in predsednikov okrajnih odborov SZDL. Predsednik OO SZDL za celjski okraj tov. Franc Simonič je govoril o tem, da je treba v predvolilni kampaniji na terenu govoriti ljudem največ o perspektivnih načrtih in družbenih planih za leto 1958. V drugem delu svojega prispevka k razpravi pa je govoril o problemih v trgovini in poudaril, da je treba v bodoče posvetiti več pozornosti družbeni kontroli v trgovini. Podkrepil je svoje prepričanje, da potrošniški sveti doslej še niso odigrali svoje vloge.

Šola za družbeno upravljanje na Teharjih

Novoustanovljena šola za družbeno in delavsko upravljanje je začela s svojim delom decembra lani. Na sliki prva skupina slušateljev te šole. (Glej članek na 3. strani)

pogled po svetu

Naj bo Francoise Sagan res samo produkt reklame, kakor je pred kratkim izjavil francoski pisatelj Jean Cassou, eno resnico sodobnega sveta pa le razodeva: Neuravnovešenost človeštva naših dni, v katerih se otroci vedejo kot odrasli, zreli ljudje pa kot otroci. Ni čuda, da so nasmeh Saganove zadnji čas v prispodobi izrabili celo v zadevah visoke politike, v kateri naj bi, kakor je v novoletni zdravici dejal Hruščev, triumfirala pamet. Kako temu triumfu kaj kaže?

Za nas je razumljivo in v novoletni poslanici je predsednik Tito to vsemu svetu jasno povedal, da je izhod iz zagate v koeksistenci, ne pa v blokovski politiki. Titove besede so podčrtali mnogi tuji listi, kajti ideja o koeksistenci ima večjo moč, kot jo more naslutiti blokovsko usmerjen človek. »Obstoj blokov sam na sebi je agresiven«. Da je to res, se vidi iz dogodkov, ki so spremljali miroljubne zdravice iz glavnih stanov obeh blokov. Satelitska in projektilska mrzlica stresa skrbnike atlantskega tabora. Zato obetajo, da bodo že spomladi imeli v Evropi dovolj vojaških baz, ki bodo opremljene s projektili na daljavo 2400 km. Med njimi bo tudi projektil »Jupiter«, po imenu sodeč gromovnik velikega stila (Rusi ga bodo morda prevedli z »gromkopjordov«). Baza Camp Cook v Kaliforniji, 170 km od Los Angelesa, pa bo imela projektile za 5000 km, kar pomeni, da ZDA ne bodo več tako odvisne od evropskih baz, če bodo hotele pošiljati atomske teleizstrelke v — Sibirijo.

Rusi zoper to mrzlico ne dajejo kininskih injekcij, kajti z dnem, ko se je utrdil satelit (od 4. okt. 1957 — 3. jan. 1958), so poskrbeli za novo »bombo«: Njihov človek je prodrl 300 km v vesolje in se z isto raketo zdrav vrnil na zemljo. Novica sicer ni potrjena, vendar ji Zahod verjame. Istočasno so v SZ preizkusili super-zvočni bombnik — lovec, ki starta s katapulta in ki leti z brzino 2000 km na uro.

In v tej mrzlici posegajo ljudje obeh blokov tudi po zdravilih ne samo po mamilih.

Na Vzhodu so Rusi zmanjšali število vojske za 300.000 mož. To je velika številka, vendar vsaj, kar zadeva Vzhodno Nemčijo in Madžarsko, ne bo kaj prida izdala, saj bodo od tu vsega skupaj odpeljali 58.000 mož, ostalo pa jih bo samo v Vzhodni Nemčiji še vedno 390.000.

Ali voljo so pokazali. Treba je dejanj, ne samo besed, če gre zato, da se pokaže dobra volja pri vzpostavljanju zaupanja med blokoma. Tako je dejal Kuznecov, tako je dejal Macmillan, ki je presenetil svet z obljubo, da bo SZ ponudil pakt o nenapadanju.

Pakt o nenapadanju! Človek bi se res nasmehnil kakor Saganova, če bi se pri tem spomnil na razne pakte o nenapadanju, ki so jih doživeli naši srednji rodovi. Skoro bi se pridružil ironiji »Monda«, ki pravi: Čemu le ne? Nikomur ne škoduje, nikomur ne koristi!

Pa v tem trenutku le ni tako. Dobrodošla je vsaka dobra beseda, vsak ukrep, ki ga ne spremlja rožljanje orožja. Nekaj je na stvari. Angleži in Francozi se niso povsem podali ameriški strategiji. Atomski »ogenj« se bo sprožil le, če bodo nanj pristali lastniki zemlje, na katerih so yankeeji postavili svoje bojevite »ostroge«. Tudi Nemcem ni lahko vpreči se povsem v ameriški bojni voz. Njihov vzhodni sosed je narod, s katerim se ni šaliti, kakor je dejal v »Mrtvih dušah« Gogolj. Nemško vprašanje bi bilo treba rešiti, toda ključ imajo v rokah na Vzhodu in na Zahodu, zato bi Nemci radi govorili na obe strani in obema stranema predstavili sebe kot silo, mimo katere se ne da storiti ničesar, kar bi bilo pomembno za trajni mir. Govori se, da je nemški poslanik v Jugoslaviji Pfleiderer nasprotoval togi nemški politiki nasproti nam in nasproti Vzhodu. Adenauer je zadnje čase posvetil večjo pozornost sovjetskemu poslaniku Smirnovu. Haas pa bo verjetno spremenil klimo in odšel iz Moskve.

V ZDA gre zato, ali bo ostala trmoglava Dullesova politika hladne vojne, ki pravi, da z Vzhodom ni mogoče »lepo« govoriti, ali pa bo prišel do veljave Stassen, ki ima drugačne poglede na sodelovanje med državami. Med njima je Eisenhower, tvorec atlantske vojaške organizacije, ki ne more skriti svojega ofenzivnega značaja zoper socialistični svet, čeprav ima v svojem grbu napisano staro geslo: Vigilia pretium libertatis, budnost je cena za svobodo.

Kaj je ta budnost svet po zadnji vojni že stala!

In še nekaj drobnih novic: Malta se je angleškemu imperiju uprla. Anglija se orientira v atomsko oborožitev, zato Malta izgublja na važnosti, s tem pa Malteżani svoj vsakdanji kruh. Malteški premijer grozi s prekinitvijo odnosov, če Anglija ne bo poskrbela za zaposlitev Malteżanov. — Na Cipru bo skušal Macmillan duhove pomiriti. Hardinga je naredil za lorda, Footu pa naročil, naj se približa Cipрčanom, obeta se »preliminaren kontakt« z Makarijem. Morda je vse to Macmillanov volilni gulaž in stekleni okrasek za na pot v Commonwealth. Nehru na angleško atlantsko politiko ne gleda prijazno. Zato nekateri menijo, da je tudi ponudba nenapadalnega pakta samo vljudna gesta in taktična poteza za Azijo.

V Parizu so se zbrali zastopniki Male Evrope, ki naj bi gospodarsko združila 170 milijonov ljudi. Kaže pa, da ni pravega dirigenta, kajti nesoglasja so planila na dan pri velikih in malih vprašanjih. Vsak od šestih navzočih je imel za vsako stvar svoj predlog, ki ga je branil zelo z vetom. Edino za odgovor na Bulganinovo pismo so se zedinili. Pustili bodo odprta vrata za pogajanja z Rusi, vendar ne toliko, da bi bil mogoč hujši prepih. — Naser je »obtožil« ZDA, da hočejo izstradati Egipt, pohvalil pa je SZ, ki je dala Egiptu več sto milijonov dolarjev brez vsakih političnih pogojev. — V Venezueli je diktator Jimenez prodal nove koncesije ameriškim petrolejskim trustom, v Sahari pa je tudi stekla nafta. Jimenez in njegov Caracas dobi zanjo milijardo dolarjev, v Sahari pa gre za to, ali bo Alžir dobil, kar mu gre, to je neodvisnost. Preteklo je več kot 100 let, odkar je v francoskem parlamentu pesnik Lamartine imenoval pacifikacijo Alžira sramoto Francije. V 100 letih je ta sramota postala zadeva skoro vsega sveta.

T. O.

Z redne letne skupščine Okrajne zveze Svobod in prosvetnih društev:

Obilica uspehov, še več nalog in upravičene zahteve

VELIK PRISPEVEK »SVOBOD« IN PROSVETNIH DRUŠTEV V NAŠEM DRUŽBENO PROSVETNEM ŽIVLJENJU. — VSEBINSKO BOGAT POMENEK DELEGATOV ZA PRIHODNJE NALOGE. — DRUŽBA JE DOLŽNA V NAJVEČJI MERI PODPRETI PRIZADEVANJA ZA IZOBRAZBO DELOVNIH LJUDI IN NJIH ZASLUŽENO KULTURNO RAZVEDRILO IN ZABAVO. — ANDREJ SVETEK PONOVNO IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA OKRAJNEGA SVETA

V nedeljo dopoldne je bila v dvorani podjetja »Beton« redna letna skupščina Okrajne zveze Svobod in prosvetnih društev, katere se je udeležilo nad 100 delegatov in gostov. Med gosti je bila članica Republiškega sveta tov. Tilka Blaha, od domačih pa predsednik okraja, predsednik OSS in zastopniki občin našega okraja.

Po izvolitvi potrebnih skupščinskih organov so podali poročila; najprej predsednik Okrajnega sveta tov. Andrej Svetek, potem predsednik izobraževalne komisije tov. Sagadin, predsednik dramatske komisije tov. Furlan, predsednik glasbene komisije prof. Boris Ferlinc in končno še nadzorni odbor.

Predsednik okrajnega sveta tov. Svetek je v svojem poročilu orisal 11-mesečno razgibano dejavnost Svobod in prosvetnih društev. Nanizal je vrsto velikih uspehov, predvsem pa se je zadržal ob mislih, kako bi v bodoče delovanje teh društev še bolj okrepili in izboljšali. Predvsem je bil mnenja, da bi morali zlasti tam, kjer je kadrov razmeroma malo, gledati na to, da bi vsa kulturna, izobraževalna in prosvetna dejavnost bila strnjena. Če že ne tako, da bi se manjša društva združila, je dejal, pa vsaj to, da bi delala koordinirano na osnovi skupno sestavljenega delovnega programa.

Posebej je poudaril vlogo občinskih svetov, ki naj v bodoče prevzamejo težišče odgovornosti in iniciative delovanja na tem področju javnega življenja. Zategadelj, je priporočal, je treba posvetiti svo pozornost in tenkočutnost izbiri kadrov za občinske svete.

V poročilu je posvetil precej pozornosti problemu, ki z razraščanjem članstva in aktivnega delovanja društev, vedno bolj občutimo. Če je bil svojčas problem, kako pridobiti članstvo, je danes skoraj narobe, to se pravi, kako temu velikemu številu ljudi (v okraju je nad 10.000 članov Svobod in prosvetnih društev) nuditi možnost res aktivnega udejstvovanja. Društva nimajo prostorov. Le malo je takih krajev, kjer bi v tem pogledu ne imeli težav. V okraju pa imamo 15 Svobod in 89 drugih prosvetnih društev. Posebno boleč je ta problem zaradi tega, ker danes res ne vemo več, kaj bi z mladino, ki je voljna delati, se udejstvovati, pa nima kje.

Končno je tov. Svetek govoril še o tem, da bo v kratkem začel delati prosvetni servis v Celju in o delovanju knjižnic in čitalnic, ki jim je treba nuditi v bodoče polno pomoč kot najbolj

Andrej Svetek — »ponavlja«...

učinkovitemu »sredstvu« za izobraževanje in zabavo najširših množic.

Tov. Svetek se je na koncu zahvalil vsem požrtvovalnim kulturnim in prosvetnim delavcem za uspešno in požrtvovalno vodenje kulturne, izobraževalne in umetniške dejavnosti v okraju.

Poročila predsednikov komisij so šele odkrila vso ogromno delo, ki so ga Svobode in prosvetna društva v okraju v preteklem letu opravila. Zbrani podatki o dejavnosti posameznih zvrsti delovanja predstavljajo takšno impresivno sliko, da nihče ne more oporekati izrednega prispevka teh društev v našem javnem življenju in da je ta desettisočglava množica aktivnih »kulturniških aktivistov« popolnoma upravičena zahtevati od družbe polno pomoč in razumevanje v svojo lastno, morda doslej premalo cenjeno korist.

Ugotovitev, da je na področju izobraževanja glavna zavora premajhna zainteresiranost odgovornih forumov, predvsem organizacij, sindikata in podjetij samih, nakazuje popolnoma jasno pot. Na drugem mestu je dejstvo, da izobraževanje odraslih, razen zavesti o večjem znanju, nima nobenih otipljivih posledic. Šele na tretje mesto bi lahko postavili krivdo onih, ki jih pričakujemo videti v krogu izobražencev. Edino v »Metki« in velenjskem rudniku upoštevajo znanje pridobljeno v šolah za odrasle.

Knjižnice in čitalnice naj bi v bodoče bolj vplivale na kulturno razgibanost ljudi, zlasti tam, kjer druge zabave primanjkuje. Ne samo nekaj knjig, veliko knjig in dobre knjige. Čitalnice naj ne bodo samo bralnice, temveč tudi prostor za razprave, manjša predavanja, diskusijske večere.

Na skupščini so ugotovili med drugim, da sta v dramatski dejavnosti dve vrsti družin. Eni imajo sredstva, pogoje in kadre. Le-te kažejo lep napredek in kvaliteto. Druge vsega tega nimajo, zato tudi ni čudno, če igrajo improvizatorsko, slaba dela in sploh težko opravičujejo pomembnost svoje dejavnosti. V okraju je 65 stalnih dramatskih sekcij s približno 1.400 igralci in 140 režiserji.

V okraju je 85 glasbenih ansamblov: pevskih in instrumentalnih. Nič razveseljiva ni ugotovitev, da je petja v predelih, ki so nekoč sloveli, predsvem na Kozjanskem, Šmarju, Rogaški Slatini in drugod, najmanj. Vzroki: kadri in tudi nezainteresiranost občin, in jasno, malo sredstev.

Zelo pomemben je sklep, da bodo v bodoče delali na tem, da bodo domovi in materialni problemi društev predvsem na skrbi družbe, tako da se bodo društva mogla bolj sproščeno in poglobljeno posvetiti svoji osnovni nalogi; izobraževanju, prosvetljevanju, kulturnemu in umetniškemu delovanju.

Posebna komisija bo ta vprašanja v sodelovanju z okrajem in občinami v doglednem času rešila, medtem ko je posebna komisija dobila nalogo, da misli, predloge in sklepe združi v enotni program dela Svobod in prosvetnih društev v našem okraju. Na osnovi tako bogatega gradiva bodo delegati celjskega okraja na kongresu, ki bo v Mariboru (delegate so na skupščini izvolili) s pridom obogatili tudi razpravo in sklepe kongresa.

Na skupščini so ponovno izvolili za predsednika Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev tov. Andreja Svetka in druge člane sveta ter določili nove komisije in njihove predsednike.

Industrijske občine deficitne

V poročilu o finančnem stanju okraja in občin ob koncu lanskega leta, ki je bilo podano na zadnjem zasedanju obeh zborov OLO Celje, je bilo razvidno, da so industrijske občine bile deficitne, medtem ko so bile gospodarsko šibkejše občine aktivne. Do takega stanja je prišlo zaradi delovanja nekaterih gospodarskih predpisov.

Letni proračun okraja je bil realiziran z 89,8% proračuni občin z 99,4%, povprečni proračuni okraja in občin pa z 94,4%. To pomeni, da je lani v proračunu okraja in občin bil izpad za 5,6% plana. Proračun izdatkov pa je bil izvršen v občinah z 99,4%, v okraju 99,9%, kar znaša v povprečju 99,6%.

Zaradi tega je ob koncu leta celjski okraj prešel v novo leto s 73 milijoni din dolga, odnosno občine s 34 milijoni in okraj z 39 milijoni. Te številke seveda še niso dokončne, saj dohodki na račun lanskega leta pritekajo še v prvih dneh letošnjega leta.

Kakšno je bilo stanje ob koncu leta po občinah? Celjska občina je dosegla planirane dohodke s 93,1%, kozjanska s 100,1%, laška s 102,5%, mozirska s 102.7% planinska 96%, rogaška z 79,6%, konjiška s 106,9%, šentjurska s 93,5%, šmarska s 100,8%, šoštanjska z 98,1%, vojniška z 98,5%, vranska s 103,8% in žalska s 95%.

Že uvodoma smo omenili, da je tako stanje nastalo kljub temu, da so podjetja dosegla in celo presegla proizvodne plane. Vsled delovanja planskih instrumentov so bile pri tem prizadete predvsem občine, kjer je industrija, saj je v teh občinah prispevek gospodarskih organizacij pritekal v manjši meri kot je bil ocenjen. Zlasti značilno je to za celjsko in rogaško občino, kjer so podjetja plane presegala in kljub temu je nastal primanjkljaj. Podoben je primer v žalski občini, ki je dohodke iz kmetijstva v redu realizirala, iz industrije pa ne.

Ker je bil ta pojav splošen v vseh industrijskih okrajih in občinah, je pričakovati, da bodo republiški ali zvezni organi izdali potrebna navodila, kako se bodo ti primanjkljaji v okraju in občinah sanirali. -ma-

Razpisala sta se...

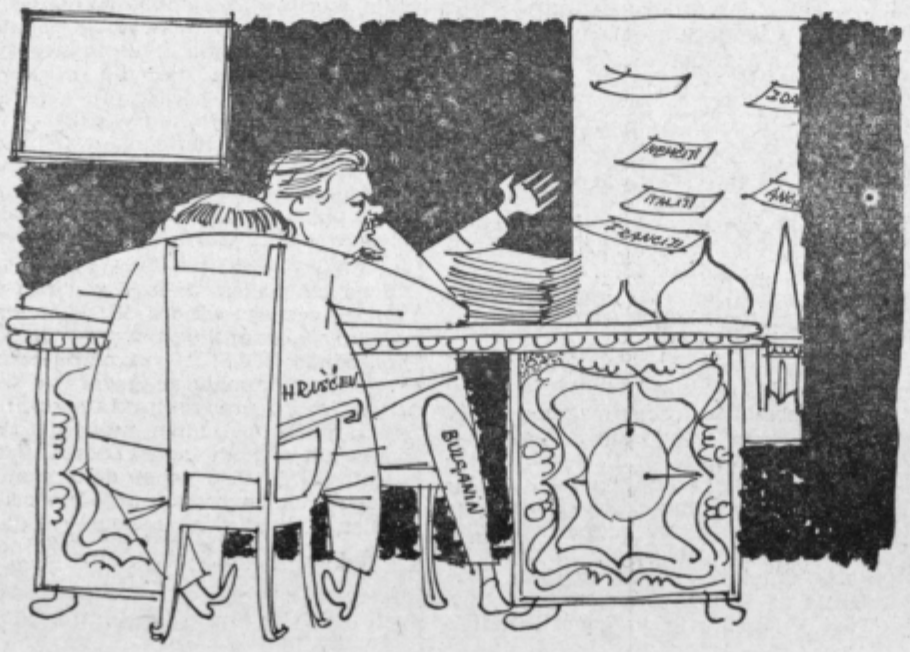

Kaj je pravzaprav z govoricami o previsokih premijah?

Zadnje čase so se ljudje na raznih sestankih dokaj razburjali zaradi neopravičenih in previsokih premij v nekaterih podjetjih celjskega okraja. Te govorice in ugibanja so šle tako daleč, da so nastale že kar fantastične številke, nepoučeni ljudje pa so to razpihovali ter posploševali, kar je ustvarjalo še večje nerazpoloženje med ljudmi in neopravičeno krnilo ugled nekaterim delovnim kolektivom v okraju. Na množičnih sestankih so se največkrat razprave osredotočile v ta problem, kritike so bile dokaj splošne in nekonkretne, ponekod pa so s prstom prezirljivo kazali na ta ali oni kolektiv, odnosno vodilne ljudi v njem. Take razprave pa so bile bolj škodljive kot koristne, zlasti kritika brez dokazov je vnašala še večje malodušje med ljudi.

Kako je dejansko bilo glede premij v naših podjetjih? Ali je bil upravičen takšen »preplah« med ljudmi zaradi tega?

O tem je pred dnevi razpravljal tudi plenum okrajnega odbora SZDL v Celju, kjer so ugotovili, da je bilo razburjanje med ljudmi zaradi tega dosti pretirano, če že ne odveč. Izvršena analiza v podjetjih je namreč pokazala, da na splošno nikjer niso izplačali tako visokih premij, kot so krožile govorice. Izplačila so bila več ali manj v skladu s sistemom premiranja, le v Tovarni organskih barvil v Celju je direktor dobil pretirano visoko premijo, nekaj pomanjkljivosti je bilo tudi v nekaterih drugih podjetjih, in sicer v glavnem zaradi nepravilnega razdeljevanja premij. Vsote pa so bile skoraj v vseh slučajih primerne in v skladu z doseženimi uspehi v proizvodnji. Bili so celo primeri, da so se direktorji odrekli sicer upravičene premije, ki jim jih je določil delavski svet.

Torej zaradi izplačanih vsot se ni treba razburjati, kajti govorice o previsokih premijah so bile vsekakor pretirane. Vendar pa je analiza pokazala, da so v mnogih primerih premijski pravilniki več škodovali kot koristili. Plenum je ugotovil, da so marsikje premije postale nekak plačni dodatek k plači ljudem samo zato, ker so na vodilnih mestih, namesto da bi bile izraz boljšega dela, večjih uspehov in prizadevanj. Tako so ponekod premije, namesto, da bi ustvarile še večjo vzpodbudo pri delu, porajale nezadovoljstvo v kolektivu. Tega pa ni kriv sistem premiranja, ki v bistvu zastopa socialistično načelo pravilne stimulacije za dosežene uspehe v proizvodnji, temveč so tega krivi ljudje v kolektivu, ki niso izkoristili vseh možnosti, ki jim jih ta sistem nudi. Predvsem politične organizacije v podjetjih in delavski sveti bi morali biti bolj budni in še krepkeje zavzeti, da bi premije dobili v primerni višini le tisti, ki jo dejansko zaslužijo, ne pa da je premija avtomatsko vezana za ljudi na določenih položajih neoziraje se na njihovo prizadevnost in uspehe v proizvodnji.

Nepravilnosti v tem oziru bodo delavskim svetom in političnim organizacijam vsekakor v opomin. Prav gotovo se bodo subjektivne sile v podjetjih bolj zavedale svoje vloge in bodo take slabosti v bodoče pravočasno odklanjale. Napihovanje teh stvari na raznih sestankih ter načelna kritika brez preverjenih dejstev in dokazov pa samo škoduje naši skupni stvari, kajti ugled delovnemu kolektivu ali človeku se lahko hitro vzame, težko pa mu ga je vrniti. -ma-

ZBOROVANJE PROMETNIH DELAVCEV SLOVENIJE V CELJU

Pred dnevi je bil v Celju redni letni občni zbor republiškega odbora sindikata prometnih delavcev Slovenije. Razpravljali so ostrokovni vzgoji šoferjev, o ureditvi nagrajevanja prometnih delavcev, o naraščajočem cestnem prometu in slabih cestah itd.

ZBOR VOLIVCEV V LJUBEČNI

Pred dnevi je bil v Ljubečni zbor volivcev, na katerem je poročal občinski odbornik tov. Matko Hozjan, nakar so volivci razpravljali o popravilu cest, vodnjakov, obcestnih jarkov in o komunalnih delih. Izvolili so odbor za socialno skrbstvo ter predlagali ustanovitev odbora za male asanacije. Razen tega so na zboru volivcev izvolili tudi odbornike krajevnega odbora.

Z ZBOROV VOLIVCEV V OBČINI KOZJE

Prebivalci Klak, Lesičnega, Pilštanja in Starega trga so pred dnevi prišli na zbor volivcev, da bi izvolili delegate za kandidacijsko konferenco, na kateri bodo predlagali kandidate za poslance v zvezno in republiško skupščino. Po izvolitvi delegatov so volivci največ razpravljali o delu občine. Ob tej priliki so se seznanili z občinskim proračunom. Ljudi so najbolj zanimale postavke za prosveto, socialno skrbstvo, zdravstveno zaščito itd. Izrazili so željo, da bi naj občina povečala sredstva za komunalno dejavnost, predvsem za popravilo vaških cest. Pri teh delih so tudi sami voljni pomagati s prostovoljnim delom.

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista se je v članku »Letošnje novoletne jelke ne bomo pozabili« vrinila neljuba pomota. Znesek din 100.000 je I. osnovni šoli poklonilo podjetje »KOVINOTEHNA« in ne Tovarna emajlirane posode, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Prizadeti naj nam neljubo pomoto oproste.

Meso se je podražilo — toda zakaj?

V zadnjih tednih naši potrošniki na vseh zborih volivcev žolčno razpravljajo in kritizirajo občutno povišanje cen mesu in mesnim izdelkom. Nepoučeni ljudje mečejo krivdo predvsem na mesarska podjetja, češ, da si kujejo dobičke na račun potrošnikov. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da se naša mesarska podjetja v teh kritičnih zimskih mesecih bore s silnimi težkočami, da sploh obdržijo tržišče in da nam svežega mesa ne zmanjka.

O tej aktualni problematiki je te dni razpravljal tudi odbor za organizacijo tržišča pri celjski Trgovinski zbornici. Vzroke za podražitev mesa je treba iskati drugod.

Znano je, da so naša mesarska podjetja še vedno vezana na odkup živine v drugih krajih, ker domači proizvajalci še zdaleč ne morejo kriti vseh potreb. Tako smo na primer že vrsto let prašiče kupovali v Vojvodini. Morda smo se tudi v letošnjih spomladanskih in poletnih mesecih zanašali, da bo v času največjega povpraševanja Vojvodina krila naše potrebe. Toda v letu 1956 je bila v Vojvodini slaba letina koruze (za 60% manj so je pridelali kot v lanskem letu). Ker ni bilo tega krmila, se je cena koruzi izdatno dvignila in proizvajalec je prašiče raje prodal, kot da bi kupoval drago krmilo. Bilo je ogromno ponudb in je živa teža pri prašičih padla na 140 din. Tudi vsa večja pitališča so prašiče raje prodala. Lani pa je bilo koruze spet dovolj, prašičev pa ni bilo. Zato so vsi kmetje in vsa pitališča planila na trg in iskala pri zasebnikih redek naraščaj. Živa teža na trgu se je dvignila na 300 do 350 din.

Potem so bile v avgustu, septembru in oktobru v Beogradu sklenjene pogodbe, da bomo izvozili 60.000 komadov prašičev na Češko. S tem je bil izpraznjen ves trg in vsa pitališča. Po zadnjih rezervah pa so v mesecu decembru planili še mnogi zasebniki. Jasno je, da je veliko povpraševanje cene še dvignilo.

Celjska mesarska podjetja so se znašla v kritični situaciji. Da Celjanom sploh ni zmanjkalo svežega mesa, je moralo mesarsko podjetje v daljni Negotin po prašiče. Mesto dogovorjenih 2 vagonov so jih s težavo dobili samo 1 vagon, ker so kmetje sproti stornirali pogodbe, čim so dobili boljšega ponudnika. Če računamo, da moramo prašiče uvažati iz takšne daljave (drag prevoz) in da je kupna cena žive teže razmeroma zelo visoka (230 din), se ne moremo več čuditi, da so se cene svinjskemu mesu tako dvignile. Zdaj tudi ne moremo več kriviti mesarskih podjetij, da »navijajo cene«, ampak smo jim lahko samo hvaležni, da v Celju sploh imamo sveže meso.

Tudi pri govedu situacija ni posebno rožnata. Znano je, da imamo v Sloveniji trenotno za 13% nižji stalež goveda kot v letih 1956/57. Da bi dosegli zaključeno številko pitane govedi (spet za izvoz!), so šla podjetja k kmetom in kontrahirala živino po ceni 160 din. Drugi kmetje so zato vedeli in pri ceni domačemu mesarskemu podjetju niso hoteli popustiti. Zakaj bi kmet govedo prodal po ceni 115 din, če ga lahko proda po 160 din! — si je mislil.

To trmasto vztrajanje na »kontrahažni ceni« se je nedavno pokazalo tudi na živinskem sejmu v Planini, kjer je kmet raje gnal govedo domov, kot da bi popustil pri ceni. Kako tudi goveje živine povsod primanjkuje, pa je dokazal planinski »sejm bil je živ«, kjer je kar mrgolelo kupcev (celo Posavje od Ljubljane do Brežic, večja podjetja iz Zagreba in drugi). Vsak rep je imel svojega kupca in je Celje le težko nekaj nakupilo. Pri takem stanju naša mesarska podjetja domnevajo, da se bodo verjetno tudi cene govejemu mesu dvignile.

Končno pa lahko zapišemo tudi to: če hočemo v letu 1958 izvesti to, kar predvideva družbeni plan, namreč, da se bo izvoz živine še povečal, potem izboljšanje stanja v tem pogledu pri nas še ne moremo pričakovati.

Pozor! Moped na cesti!

Prometne nesreče v celjskem okraju so v zadnjem času vedno bolj pogoste. Skoraj ne mine dan, da ne bi osebni avto podrl kolesarja, tovornjak zavozil v drugega ali se prevrnil v jarek itd. Med množico najrazličnejših vozil pa so (kar se števila tiče) vedno bolj uveljavljajo mopedi.

Da bi ugotovili njihovo približno število na naših cestah, smo obiskali poslovodjo trgovskega podjetja »Avtomotor« v Celju, ki nam je rade volje povedal naslednje:

Tovarna motornih koles »Tomos« v Kopru izdeluje tri vrste mopedov in to: Colibri VS 50L (s ščitnikom ali brez njega), Colibri VS 50K (opremljen je s ščitnikom in nožnim zaganjačem) in Colibri VS 50S (športni model). Cene enih in drugih se gibljejo od 135 do 150 tisoč dinarjev. Največja hitrost Colibrijev je 55 kilometrov na uro. Potrošnja goriva je majhna — od 1,8 do 2 litra na 100 kilometrov. Zaradi priročnosti in razmeroma ugodnih (morda je pravilneje, če rečemo dosegljivih) cen jih ljudje kupujejo v velikih množinah. Tovarna izdela v enem dnevu 100 vozil in jih toliko tudi proda. Ker je povpraševanje zelo veliko, proizvodnja ne more dohajati povpraševanja. Čeprav smo že skoraj sredi trde zime, se prodaja niti malo ni zmanjšala. Opaziti je, da kupuje sedaj mopede predvsem državni sektor, privatni pa manj. Pričakujejo, da se bo spomladi, ko bo spet nastopila polna sezona teh vozil, povpraševanje po njih še bolj povečalo. Kaj pa cene? Zaenkrat še ne moremo pričakovati občutnega znižanja, ker mora tovarna še vedno dobavljati nekatere dele iz inozemstva.

Celjski »Avtomotor« je doslej prodal v našem okraju že okoli 500 Colibrijev. Seveda je njihovo število v resnici precej večje, ker so jih ljudje kupovali tudi drugod. Razumljivo je, da zaenkrat le težko ugotovimo njihovo točno število. Rečemo lahko le toliko, da jih je veliko. Zakaj jih ljudje tako kupujejo? Nekaj vzrokov smo že omenili, je pa še eden. Velika prednost je namreč ta, da zanj ni treba imeti vozniškega dovoljenja in ga lahko vsakdo upravlja.

Večkrat se zgodi, da se vozijo z mopedi tudi mladoletniki, otroci, ženske. Največkrat nimajo niti osnovnega znanja o prometnih predpisih in — na nesrečo ni treba dolgo čakati, kajti Colibri kljub vsemu ni navadno kolo. Sicer pa vemo, da tudi s kolesom voziti po prometni cesti ni šala! Zaradi nepoznavanja tehnike vožnje povzročajo mopedisti na naših cestah pravo zmedo. Statistika prometnih nezgod v okraju nam pove, da se je lansko leto ponesrečilo 12 »colibristov«. Razen dveh so vsi dobili težke telesne poškodbe in so morali precej časa prebiti v bolnišnici. Povedati pa je treba, da njihovo število še zdaleč ni pravo, ker se največkrat (posebno za manjše nesreče) sploh ne izve. Če ni kaj posebno hudega, jo mopedist po navadi hitro odkuri domov.

Morda število nesreč, pri katerih so sodelovali vozači mopedov, razmeroma res ni veliko. Zanimivo in poučno pa je nekaj drugega: vedno je šla krivda »na rovaš« mopedista. Največkrat se je zgodila nesreča zaradi vzporedne vožnje, izsiljevanja prednosti na križiščih in odcepih poti, prekoračene hitrosti z ozirom na pogoje ceste in sposobnosti voznika in podobno. Torej — neodgovornost, neprevidnost, malomarnost in premajhna sigurnost. Tudi vinjenost je imela večkrat vmes svoje prste!

Ta položaj je vsekakor treba izboljšati. Da bi se stanje na naših cestah popravilo, namreč kar se tiče varnosti pri vožnji z mopedi, bo Tajništvo za notranje zadeve v sodelovanju z avtomoto društvom »Šlander« v Celju organiziralo seminar. Udeležilo naj bi se ga kar največ mopedistov, da bi se seznanili z osnovnimi cestno prometnimi predpisi. Namen je dober — toda to še ni vse. Potrebno je tudi razumevanje in dobra volja. Te pri vozačih mopedov ni bilo ravno v izobilju. Čeprav je organizator pričakoval ogromno udeležbo, so se prijavili doslej le trije kandidati! Komentar ni potreben. Vprašali bi se le, kdo bo najbolj občutil to malomarnost?

No, ni samo v celjskem okraju »colibrizem« rakova rana našega prometa. Tudi drugod po Sloveniji so poizkušali na vse načine, da bi položaj vsaj malo izboljšali. Ni treba posebej poudarjati, da brez uspeha, ker za to še nimamo ustreznih zakonskih določil. Razumljivo je, da jih vsak, ki mu je pri srcu varnost prometa, že z nestrpnostjo pričakuje. Upamo, da ne bodo več dolgo čakali. O osnutku novega Zakona o voznikih — mopedistih so že razpravljali na Izvršnem svetu LRS. Naj vas z osnutkom na kratko seznanimo. Posamezne točke določajo, da bo moral vsak voznik mopeda opraviti izpit iz prometnih predpisov. Predvidevajo tudi, da se mladina izpod štirinajstih let s Colibriji ne bo smela prevažati.

Ni vzroka, da ne bi bili prepričani, da bo novi Zakon temeljito napravil red na naših cestah in prispeval k varnosti vseh, ki se vozijo ali hodijo po njih in da klic: Pozor! Moped na cesti! ne bo več pomenil strah in željo: Ko bi le brez nesreče zvozil mimo njega!

Za poživitev trgovine s sadjem in zelenjavo

Svet za blagovni promet pri Okrajnem ljudskem odboru Celje je na svoji zadnji seji poleg drugega razpravljal tudi o vprašanju, kako bi v našem mestu poživili trgovino s sadjem in zelenjavo. Znano je, da našim potrošnikom v zimskih, predvsem pa v zgodnjih spomladanskih mesecih občutno primanjkuje predvsem zelenjave. Če pa že imamo zelenjavo v zadostnih količinah, je draga, ker jo trgovine nabavljajo iz oddaljenejših krajev. Znano pa je, da imamo v bližini Celja precej vrtičkarjev, ki bi radi in lahko proizvajali več zelenjave in jo prodajali trgovinam z zelenjavo. Zato je Trgovinska zbornica v Celju predlagala, da bi OLO izdal uredbo, ki bi dovoljevala, da bi naše pavšalizirane trgovine s sadjem in zelenjavo smele kupovati tovrstne pridelke direktno od proizvajalca. Sicer bi to lahko v Celju že prej storili (nekaj takih trgovin že imamo!), saj obstoja zakon, ki določa, oziroma *dopušča*, da trgovine s sadjem in zelenjavo na drobno smejo kupovati kmetijske proizvode, ki so predmet njihovega poslovanja, neposredno od proizvajalcev v neposredni okolici.

Na seji so zato sklenili, da se v bodoče tako poslovanje dovoli vsem pavšaliziranim trgovinam s sadjem in zelenjavo na območju mesta Celja. Ker pa je »neposredna okolica« okraja, oziroma mesta vendarle širok pojem, so se člani sveta zedinili za nakupovalno območje 5 do 10 km od Celja.

Izgleda, da se bo na ta način trgovina s sadjem in zelenjavo v našem mestu precej poživila in da nam v bodoče v kritičnih mesecih sadja in zelenjave ne bo primanjkovalo.

Šola za družbeno upravljanje na Teharjih je sprejela že drugo skupino slušateljev

Novoustanovljena šola za delavsko in družbeno upravljanje na Teharjih je v decembru mesecu začela s svojim delom. Šestnajstdnevni tečaj je ob zaključku meseca končalo 28 članov delavskih svetov iz podjetij celjskega okraja. Med slušatelji so bili tudi predsedniki DS in upravnih odborov. Po dvodnevnem presledku so začeli tečaj nadaljevati z drugo skupino ljudi — to pot je 26 slušateljev.

Program je za tečajnike zelo zanimiv, vendar smatrajo, da je doba 14, odnosno 16 dni prekratek čas za obdelavo tako obširne materije. Mnogo absolventov je izrazilo željo, da bi se ponovno oglasili v šoli, če bi se program dopolnil. Sicer pa organizator (OSS) smatra, da če bomo ostali pri mandatni dobi dveh let, niti vsi člani DS ne bodo mogli skozi seminar, zato bi lahko program razširili in dopolnili le v primeru, da bi mandatna doba pri DS trajala 3 do 4 leta.

Na tečaju so slušatelji poslušali predavanja o organizaciji oblasti, o razvoju socializma, o DS, o organizaciji občin in okrajev, o vlogi zbornic in združenj, o vlogi političnih organizacij in podobno. Obravnavali so tudi gospodarski položaj Jugoslavije, našo gospodarsko politiko, družbene plane, finančno politiko, vlogo trgovine in pogoje za dvig življenjske ravni. Seznanili pa so se končno tudi s podrobnostmi o poslovanju delavskih svetov in njegovih pravicah, o tarifni politiki, o pravnih predpisih v gospodarstvu in o odnosih v podjetjih med posameznimi organi.

Tudi s predavatelji so slušatelji zelo zadovoljni, saj predavajo najuglednejši gospodarstveniki in politični delavci celjskega okraja. Šola si je za vsako temo zagotovila dva predavatelja, da bi v primeru, če bi bil eden zadržan, predaval lahko drugi. Tako v tem pogledu doslej še ni bilo kakih nepravilnosti.

Šola je internatskega značaja. Predavanja se vršijo v dopoldanskih urah, po opoldanskem odmoru pa so konsultacije na predelano temo in isti predavatelj odgovarja na mnogoštevilna vprašanja, ki jih stavijo tečajniki. Navadno so te popoldanske debate zelo živahne in je videti, da se tečajniki zelo zanimajo za problematiko. Podjetja sama so doslej za te tečaje pokazala kar zadostno razumevanje.

Šola se vzdržuje predvsem s prispevki kolektivov, organizator pa je Okrajni sindikalni svet. In komu naj povemo na uho: da tečajniki zelo pogrešajo strokovno knjižnico na šoli!? Nemara pa se jim bo v bližnji bodočnosti tudi ta želja izpolnila?

Zasedanje zborov OLO Celje

(Nadaljevanje s 1. strani)

lo velika, prav tako lastna potrošnja za gospodarstva, seveda na škodo industrijske uporabe lesa. Da ne bi postala potrošnja lesa večja od letnega prirastka in da bi se lesne gmote kot zelo dragocene industrijske surovine čim bolj čuvale, bo moral svet za gozdarstvo stremeti, da bo uporaba lesa za lastno potrošnjo in gradnje čim manjša, odnosno da bo tako uporabo lesa zamenjal drug material, ki ima enaka ali podobna svojstva kot les.

Svet je gradil gozdne ceste, vendar je v tem pogledu stanje v celjskem okraju kljub temu še nezadovoljivo. Naš okraj v tem pogledu močno zaostaja za ostalimi okraji v Sloveniji, saj predstavlja gozdno cestno omrežje v celjskem okraju komaj 20% gostote povprečnega cestnega omrežja v Sloveniji. Gozdne ceste bodo še naprej gradili predvsem v predelih, kjer so največje zaloge lesa.

V poročilu o pripravah za izdelavo okrajnega perspektivnega plana je bilo rečeno, da je osnutek plana v grobih obrisih že izdelan ter da sedaj o njem razpravljajo sveti, vsak na svojem področju, da bi bil plan čim bolj konkreten in realen.

Ker bomo o perspektivnem planu podrobneje pisali še posebej, naj navedemo le nekaj značilnosti. Osnutek predvideva, da se bo v petih letih dvignil bruto družbeni proizvod za 44% ali letno približno za 7,5%. Narodni dohodek v industriji se bo povečal za 42% v petih letih ali letno blizu 8,4%. To povečanje temelji na povečanju proizvodnje, na uvajanju najsodobnejših tehničnih procesov, na obnovi tovarn z uvajanjem sodobne opreme in mehanizacije, na štednji in koriščenju lokalnih virov, kooperaciji itd. Osnutek posveča predvsem veliko skrb boljšim življenjskim in delovnim pogojem, zato je obnova trgovine, obrti, prometa in uslužnostne dejavnosti zavzela vidno mesto. V petih letih se bo povečala delovna sila za 12% ali 2,4% letno. V gradbeništvu se bo povečala produktivnost dela za 6%.

Perspektivni plan v kmetijstvu predvideva večanje blagovne proizvodnje v smislu smernic o pospeševanju kmetijstva zvezne ljudske skupščine. Kmetijska proizvodnja se bo v petih letih dvignila za 55% ali v enem letu blizu 11%. V okraju bodo zlasti povečali površine industrijskih in krmskih rastlin, zaradi večje uporabe umetnih gnojil pa se bodo povečali tudi hektarski donosi. Predvsem se bodo povečale površine hmelja v in izven Savinjske doline. Hmeljarstvo bo mehanizirano še bolj, saj osnutek predvideva nabavo 350 novih traktorjev.

Število živine se ne bo povečalo, število konj bo celo padlo, povečala pa se bo teža živine. Posebej predvideva plan velik razvoj perutninarstva. Osnutek dalje predvideva obnovo 1200 ha sadovnjakov in 1200 ha vinogradov.

Na tej podlagi bodo občine izdelale svoje perspektivne plane, ki pa bodo, upoštevajoč svoje prilike in možnost razvoja, še bolj konkretni. Postavke v osnutku okrajnega perspektivnega plana niso pretirane. Možno jih bo realizirati, seveda če bo vzporedno s tem osnutkom v skladu tudi investicijska politika.

UTRINKI Z RAZPRAVE

Tov. *Stegnar* iz Šoštanja je menil, da bi bilo bolj gospodarsko, če bi izvažali meso v predelavi namesto živine. Tako bi ostale kože doma, ki jih moramo sedaj za drag denar uvažati.

Tov. *Tavčar* iz Slovenskih Konjic se je zavzemal, da bi čim prej uredili socialno-zdravstveno zavarovanje kmetov, kajti doslej plačevanje oskrbe v bolnici šibkim kmetom predstavlja za občino veliko breme. Menil je, da bi se kmečko zavarovanje dalo ugodno rešiti v okviru kmetijskih zadrug.

Tov. *Olga Vrabič* je poudarila, da bi naj bili plani okraja in občin čim bolj konkretni, saj se bodo tudi sredstva za realizacijo teh planov v glavnem stekala v občine in okraj. Predvsem naj pri tem občine posvetijo posebno skrb postavkam družbenega standarda, ki se odražajo v zdravstvu, šolstvu, stanovanjski izgradnji in komunalnih delih.

-ma-

Volitve - največja manifestacija uspehov in perspektive

(Nadaljevanje s 1. strani)

nerazpoloženje med množicami. Tov. Simonič je pri tem poudaril, da je premiranje eno od načel socialističnega nagrajevanja, od česar se ne bo odstopalo, saj kdor več družbi daje, mora od nje tudi več sprejeti. Pomanjkljivost je bila le v tem, ker so se premije ponekod nepravilno delile, kar ni v skladu s tem sistemom. Delile so se pač šablonsko po funkcijah, ne pa po zalaganju in prizadevanju ter uspehih v proizvodnji. Dobiti pa bi jih morali le tisti, katerih delo se ne more meriti z normo, imajo pa zaradi prizadevnosti in uspehov v proizvodnji na njih pravico. Torej ni kriv sitem, na katerega nepoučeni ljudje radi zvračajo krivdo, ampak tisti v kolektivih, ki niso izkoristili vseh možnosti, da bi se ta sistem pravilno uveljavil. Zlasti delavski sveti bi morali bolje delati, pravilno ocenjevati vse te pojave, biti bi morali bolj budni in odločni, da se taki ekscesi v kolektivu pravočasno odpravijo.

Tov. Simonič je nadalje dejal, da morajo biti volitve odraz doseženih uspehov in odraz razpoloženja delovnih ljudi. Napake, ki sicer obstajajo, ni treba posploševati, ampak konkretno pokazati nanje in odkriti vzroke, zakaj je do njih prišlo. Če bomo tako delali, bomo ugotovili, da pri tem ni kriv sistem, da napak ne moremo odpravljati na administrativni način od zgoraj, temveč da je prišlo do njih zaradi premajhne aktivnosti subjektivnih sil na katerem koli področju. Če bomo tako delali in odklanjali napake, bo naše delo boljše, večji uspehi bodo rodili večje blagostanje in pavšalna kritika, ki nikomur ne koristi, bo odpadla.

Zato, je dejal tov. Simonič, bo potrebno izkoristiti predvolilne priprave, da bomo vsebinsko izboljšali naše delo na vseh družbenih področjih, v občinah, kolektivih, kmetijskih zadrugah itd.

Predvolilne priprave sovpadajo v čas razgibane dejavnosti na vseh področjih. Priprave in zlasti zbore volivcev bo treba izkoristiti ne samo za formalno izbiranje kandidatov, temveč se bo treba na njih pomeniti o naši nadaljnji graditvi širšega jugoslovanskega stališča, hkrati pa zelo konkretno. Poleg prikazovanja povojnih uspehov na vseh področjih, o katerih je na zadnjem plenumu Zveznega odbora SZDL Jugoslavije v svojem referatu govoril tovariš Svetozar Vukmanovič-Tempo, se bo treba v občinah pogovoriti tudi o konkretnih nalogah. V predpripravah se bo treba z ljudmi pomeniti o delu občine, o programu, o družbenem načrtu in perspektivnem načrtu občine in okraja, o programu dela kmetijske zadruge, o utrjevanju in uveljavljanju komunalnega sistema, ki je osnova vsega našega prizadevanja, saj od tega so odvisni večji ali manjši uspehi v gospodarstvu in na vseh ostalih področjih družbene dejavnosti ter v končni liniji naš življenjski standard. Naša zakonodaja in vsa ta prizadevanja nam dajejo garancijo, kljub trenutnim težavam in slabostim, za še svetlejšo perspektivo v korist delovnega človeka.

Glede slabosti in napak pa je tov. Simonič poudaril, da jih ne bomo odpravili z uredbami in zakoni, temveč z zavestnimi silami. Zato težimo, da bi naše organizacije SZDL, ZKS, LMS ter sindikati imeli čim več aktivnih in borbenih članov v svojih vrstah.

Tov. Simonič je v nadaljevanju dejal, da je čutiti ponekod po novem letu tendenco povišanja cen. Ponekod so morda objektivni vzroki za to. V perspektivi bo verjetno treba cene sprostiti, kot n. pr. pri premogu, morda bo tudi ponovno vrednotenje osnovnih sredstev ponekod imelo za posledico vzišanje cen. To pa ni nujno, saj je med lastno in prodajno ceno nekaj razmaha, ki ga dvig storilnosti in rentabilnosti še poveča, razen tega pa na ceno vpliva tudi delovanje inštrumentov. Zato ni treba vpiti kar takoj, zaradi povišanja cen, saj se bo, če bo prišlo do povišanja, gotovo dvignila tudi kupna moč. Prav je pa, da ostro obsodimo neupravičeno dviganje cen zaradi lova na dobiček, kot je primer pri mesu ali pa če se grosisti dogovorijo in neupravičeno dvignejo cene nekemu blagu. V takem primeru ne bo odveč, če bodo šli delovni ljudje tudi demonstrirat pred take kolektive.

Vsekakor bo treba stremeti, je dejal tov. Simonič, da se uvede v trgovini in obrti najostrejša družbena kontrola. Ko je tov. Simonič govoril o skrbi za človeka, je naglasil, da bi morali kolektivi temu vprašanju posvetili večjo pozornost, predvsem pa družbeni prehrani. Če bi samo pretirane premije namenili v te namene, bi na tem polju lahko storili mnogo in delavci bi z veseljem pozdravili tak ukrep.

Ko je na kraju tov. Simonič govoril o liku ljudskega poslanca, je poudaril, da bi naj volivci predlagali za poslance sposobne vsestransko razgledane in delovne ljudi. Predvsem poslanec ne sme biti advokat svojega področja, temveč se mora zalagati za tako družbo in odnose, kjer bo vsak državljan prišel do veljave in dostojno živel skladno prispevku, ki ga družbi daje.

-ma-

Utrinki z nedeljske skupščine Svobod

Na nedeljski skuščini Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev so v poročilih in razpravi izrekli delegati in gostje marsikatero misel, ki jo je vredno zabeležiti.

RIKO JERMAN: ŠKODA JE ENERGIJE ZA NENAMEMBNO DELO

Predsednik okraja je pozdravil skupščino, ji zaželel uspehov in hkrati odgovoril na vprašanja številnih delegatov o vprašanju domov, finančnih sredstev itd.

O tem je dejal med drugim: Treba bo najti način, da bomo prosvetna društva razbremenili vsakdanjih skrbi za sredstva, predvsem pa tolikega »ubadanja« in sitnosti okoli domov v krajih, kjer društva delajo. (Domovi so last različnih društev, ustanov itd.). Te domove je treba podružabiti, jim dati organe upravljanja, ki naj skrbijo za dobro gospodarjenje in pametno koordinacijo uporabe. Društva sama pa naj se posvetijo svojim nalogam, kajti škoda je energij prosvetnih delavcev, kulturnikov in drugih aktivnih nosilcev prosvetnega življenja, da bi jih tratili za nenamembne dejavnosti...

BORIS FERLINC: »VRHOVI« NE MOREJO NAZAJ, MI MORAMO K NJIM...

V svojem poročilu, kot predsednik glasbene komisije, je tov. Boris Ferlinc izrekel nekaj besed o odnosu društev do »vrhunske umetnosti«. Bržčas ni mislil zgolj na svoje področje, tako sem ga razumel, da je treba stremeti za tem, da bomo z izobrazbo usposobili naše ljudi, da bodo razumeli »vrhunske« umetnike in njih umetnine. Naša naloga je, da jim sledimo, da jih dohitevamo. Kar je med njimi slabega, bo čas izločil, ne moremo pa zahtevati, da se oni podredijo splošnemu nivoju prosvetljenosti.

Med drugim je izrekel nekaj lepih misli o tem, da je treba človeku nuditi vse, da bo razumel in osvojil vse duhovne pridobitve, da bo vsebina njegovega duhovnega življenja bogatejša in tako nadomestila abstraktno verovanje, ki smo ga zavrgli z realno vero v sposobnost in ustvarjalnost človeka.

IVO ZUPANC: ČEMU NAJ MOTI ŠIRINO ENA SAMA BESEDA...

V Zabukovci je DPD »Svoboda«. Ker v tem naslovu najdemo besedo »delavsko« prosvetno društvo, so kmečki ljudje, ki pa so tudi voljni delati na tem polju, mnenja, da v njem nimajo kaj iskati. Čemu to. Pri njih, tako je povedal, so s tem že na čistem. Kmečka mladina že deluje v društvu. Ivo Zupanc meni, da ne bo škode, če kje izločijo besedo delavsko, naslov posplošijo, pritegnejo vse delovne ljudi vseh stanov. Beseda »Svoboda« pa itak nikogar ne moti, je zaključil svojo misel.

PROFESOR JAKHEL: NE MERIMO LJUDI S SPRIČEVALI...

Ker je bilo veliko govora o tem, da uspešno opravljeni izpiti v šolah za odrasle ne nudijo primerne »stimulacije«, je prof. Jakhel dejal:

»Ne držimo se okorelih oblik ocenjevanja ljudi. Merimo njih znanje, ne pa njihovih spričeval. Veliko število ljudi je danes na vodilnih mestih, so za opravljanje svojih nalog sposobni, nimajo pa spričeval. Tem ljudem je treba nuditi, da bodo dosegli enakopravnost z onimi, ki se lahko postavijo s spričevali. Ne merimo vrednost človeka s spričevali. Spričevalo ni merilo, kajti spričevalo omenja, kaj naj bi tak človek znal, ne pa kaj dejansko tudi zna...«

KNJIŽNIČARKA: TUDI V INTELIGENTOVIH ROKAH JE KNJIGA LAHKO »REVEŽ«...

Knjižničarka pri celjski »Svobodi« je govorila s tolikšno ljubeznijo do svojih knjig, da so se vsem zasmilile »bukve«, ki so v vlažnih prostorih in ki pridejo v roke ljudem, ki jih ne znajo prav spoštovati. Kdor te vrste bereš, pomisli, če nisi med tistimi, ki ji grenijo njeno požrtvovalno delo. Govornica je odkrito povedala: Med tistimi, ki ravnajo s knjigami brezobzirno, so, naj mi oprostijo, tudi inteligenti...

ANDREJ SVETEK: PRIZNANJE NE ZALEŽE V ŽEPU, PAČ PA V ZAVESTI IN SRCU...

Slučajno je nekdo govoril, da najmarljivejši prosvetni in kulturni »aktivisti« pač nimajo veliko od tega, če jim damo pohvalo, diplomo ali kaj podobnega. Predsedniku Svetku je moralo biti nevšečno, kajti pred njim so ležali zavitki okusno, lepo in vzpodbudno izdelanih priznanj za najboljša društva, sekcije in posameznike.

Ko je prebral seznam vseh, ki so si ta priznanja zaslužili je dejal:

»Seveda ni zadoščeno dobremu članu, če prinese pod pazduho priznanje. Pohvala res ne zaleže v žepu, toda, če je članu pred celotnim kolektivom članstva izrečeno priznanje, če čuti, da mu to priznanje priznavajo vsi, če to storijo njegovi sodelavci na svečan način, pomeni te vrste »nagrada« dobremu delavcu več kot denarna nagrada v žepu.«

EGON KUNEJ: BOMO MAR ČEZ DESET LET SLOVENCI ZA PETJE NEMI...

Prizadevni glasbeni delavec, glava tako uspešnega komornega zbora, prof. Egon Kunej je premagal svojo skromnost in spričo tolikih diskutantov, ki so govorili o pomanjkanju kadrov, odkril tudi svoje misli.

Toplo je priporočal navzočim, naj podprejo vsako akcijo, naj vedno in povsod zagovarjajo potrebo izgraditve nove, večje Glasbene šole. Le na ta način bomo v Celju zmogli izobraziti dovolj kadrov za glasbeno delovanje med ljudmi. Dejal je, da dandanes ni mogoče zaposliti več glasbenih pedagogov, če bo pa enkrat šola zgrajena, bo prvič le-teh lahko veliko več, in za kadre, tako za pevovodje kot za dirigente, ne bomo v taki stiski.

Človeku, ki je toliko prizadeven in ki je slovensko pesem proslavil v svetovnem merilu, pač niso mogle biti blagozveneče izjave diskutantov, češ, če bo šlo tako naprej, bomo Slovenci čez leta za pesem nemi.

NAJ PRISTAVIM ŠE SVOJ PISKRČEK...

»Novinarska loža«, kjer sem sedel, je bila »prižnica«, toda nisem imel izglasovane besede, da bi se oglasil in se zahvalil onim, ki so bili mnenja, da je naš list pomagal Svobodam in drugim društvom, in onim, ki so bili deloma po krivem jezni na nas.

Najbolj nejevoljni so tisti, ki mislijo, da premalo pišemo o uspehih raznih, to se pravi 104 društev v okraju. Mi, trije novinarji pri tedniku, smo nazadnje le čisto navadni ljudje in nimamo »radarjev« v glavah, da bi vedeli za vsako prireditev. Najdite v društvu človeka, ki nam bo na kratko sporočil vaš kulturni dogodek in mi ga bomo vsaj registrirali. Še v samem Celju je to skoraj nemogoče brez sodelovanja prirediteljev. Včasih so prireditve »reklamirane«, včasih niso. Ena sama dopisnica za 10 dinarjev vam ne bo bremenila šibkih društvenih proračunov.

Končno, kaj bi tajili. Morda smo sem in tja tudi sami krivi (pečamo se z vsemi problemi družbenega življenja v okraju), toda vsega, vse krivde pa le nismo voljni pogoltniti. Storimo pač, kolikor največ zmoremo. Tako kot vi.

Tole je moj prispevek k plodni in mnogo obetajoči nedeljski razpravi.

J. K.

Slovensko ljudsko gledališče v Celju je za Novoletno jelko pripravilo otroško igro pisatelja Pavla Golie »Jurčka« v režiji Branka Gombača. Igro si je ogledalo pretežno število vseh celjskih otrok pri 16 predstavah (dosedaj), medtem ko so z igro dvakrat gostovali tudi v Laškem.
Na sliki, ki predstavlja enega izmed prizorov te priljubljene mladinske igre, vidimo od leve proti desni: Pavla Jeršina, Volodjo Peera, Bredo Pugljevo (Jurček) in Janeza Škofa.

Dos Passos se je rodil v Celju

Ne ustrašite se preveč! To ni najnovejši izsledek literarne zgodovine ali gola senzacionalnost, ki se je poslužujejo novinarji za privabljanje zaspanih bralcev. V mislih imamo namreč prvi prevod ameriškega pisatelja Johna Dos Passosa, ki je nastal v Cankarjevi ulici v Celju. Tam živi avtor prevoda Bert Zavodnik. Torej naslov je navsezadnje opravičen in če diši malo po senzacionalnosti, mu je to po vsej verjetnosti samo v prid. Navsezadnje rečem lahko le to, da vas konec koncev za nos nisem potegnil.

Zdaj bi se moral podati na dobro znane in izhojene poti takih in podobnih intervjujev in razgovorov, kajti to naj bi bil razgovor o prevodu in delu človeka, ki živi v Celju. Prav zaradi celjske »obarvanosti« je »Tednik« poklican za to, da ga predstavi slovenski kulturni javnosti. Težava je v tem, ker »uradnega« razgovora z Bertom Zavodnikom sploh nisem imel in bo še on sam verjetno zelo presenečen, ko bo v obliki intervjuja bral misli, pobrane iz najrazličnejših priložnostnih razgovorov pred mesecem ali dvema. Upam, da mi oprostite vi in on. Če ne — mea culpa!

Prevajalčeva pot se ne začne šele s prvim prevodom, ampak je to že konec enega njenega dela. Tako je tudi to pot. Bert se je priložnostno ukvarjal s prevajanjem že v gimnaziji. Junaško se je »lotil« Byrona, Shakespeareja in nekaterih novejših angleških, ameriških in nemških avtorjev.

»Še sreča,« mi je dejal, »da teh prevodov razen mene ni nihče imel v rokah! No, imel sem svoje veselje in užitek s tem. Tudi naučil sem se veliko.«

Prva leta na univerzi (Bert študira — rečemo zaradi previdnosti — primerjalno književnost) so potekla v snovanju in uresničevanju velikih načrtov. Milan Furman, ki se je takrat vrnil z zdravljenja, ga je namreč navdušil za prevajanje »Undine«, sijajnega dela Jeana Giraudouxa. To je bil prvi njegov večji prevod, ki ga je dokončal. Ponudil ga je celjskemu gledališču, ki pa ga je odklonilo z utemeljitvijo, da za glavno vlogo ne bi mogli najti primerne igralke tudi v vsej Jugoslaviji ne. No, tako je bilo vse delo zastonj. Zastonj? Ne, tudi to je bilo delo, čas priprav, preizkušenj in vaje. Tega pa nihče nikoli ne bo imel dovolj, če ima še tako zveneče ime.

To naj bi bila nekakšna »prazgodovina«. »Zgodovina« se začne sredi preteklega leta, ko je začel Bert prevajati eno največjih del sodobne ameriške literature — »Manhattan Transfer«, roman slovitega Johna Dos Passosa.

Naj pove malo sam, kako je bilo s tem:

»Roman obsega preko 400 strani in je skorajda najteže čtivo, kar sem jih kdajkoli imel v rokah. Zelo veliko je namreč pisan v newyorškem narečju. Naj pripomnim samo to, da opisuje petdeset let življenja in razvoja orjaškega velemesta (New Yorka). Dos Passos je po vsem videzu sodeč zelo razgledan in izobražen človek, saj plava kot riba v najrazličnejših vodah.

Presenetljivo dobro pozna medicino, arhitekturo, zgodovino (kar občudovanja vredno za Amerikanca), geografijo, gledališko umetnost, novinarstvo, gospodarstvo, trgovino... skratka, kaj takega najdemo le še v malokaterem delu. Dos Passos je izredno oster in objektiven opazovalec. Z znastveno natančnostjo niza analitične ocene življenja in jih beleži s pravim zanosom statistika. Povedati pa je treba, da se nad to le malokdaj povzpne (po vsem videzu zavestno), da bi namreč delu vdahnil svojo dušo.

Največ težav sem imel z jezikom, ki je izredno slikovit, poln nenavadnih primer in prispodob, da sem nemalokrat zaradi nemočnosti slovenskega izraza obstal. Pomagati sem si moral na vse načine, da bi slovenski Dos Passos vsaj približno tako zapel, kakor ameriški prvenec. Če se mi je to vsaj zadovoljivo posrečilo, bom vesel. No, mislim, da sem. Popolnoma? Nemogoče! Slovenščina bo za tako storitev dorastla šele čez petdeset ali sto let!«

Slovenski prevod »Manhattan Transfera« (povedati moramo, da je to prvi prevod Dos Passosa v slovenščino) je izšel pri Cankarjevi založbi pred nekaj meseci — 27 let za ameriško izdajo. Kot ponavadi tudi v tem primeru precej capljamo za tujino (stara praksa naše prevajalske dejavnosti), vendar razmeroma ne prehudo.

Morda vas bo zanimala kritika prevoda. Zaenkrat se še nihče ni opogumil povedati kaj več, kot nekaj lepih besed o pisatelju — Dos Passosu. Upoštevati moramo, da ocena takega dela (seveda, če bi hotela biti objektivna) ni lahka stvar. Po vsem videzu sodeč bo treba še počakati nekaj časa.

Vsak mlad človek ima načrte (Če ne, ni mlad). Tudi Bert jih ima na pretek.

»Želel bi predstaviti slovenskim bralcem kar največ modernih evropskih in ameriških avtorjev in to kar se da sistematično. O, ko bi bila izvedba tega odvisna samo od mene! Prevajam tudi po obratni poti — iz slovenščine v angleščino. Zaenkrat »obdelujem« Kajuha. Upam, da mi ne bo zameril!

V kratkem bo pri založbi Mladinska knjiga izšel moj drugi prevod, in sicer »Robber« Wolfa Duriana. To je zanimiva mladinska povest o volku Robberju in njegovih lepih in — to bo nekaj! — grozljivih doživljajih.«

Seveda mi ni mogel skriti, da v teh dneh njegovo prevajalstvo ni odšlo na zimsko spanje. Prevaja roman novejšega ameriškega pisca Stephena Cranea. Slovenski naslov je »Rdeči znak hrabrosti«. Obiskovalci kinodvoran se bodo morda spominjali istoimenskega filma.

Če bi bil to resničen »razgovor«, bi ga zdaj verjetno vprašal, kaj neki pomeni Transfer. Manhattan, to sem že slišal, toda Transfer? Spomnil sem se, ko mi je Bert nekoč razlagal:

»Kaj je Dos Passos v resnici mislil s svojim naslovom »Manhattan Transfer«, je težko z gotovostjo trditi. Tako se imenuje majhna železniška postajica v bližini New Yorka. Transfer pomeni tudi prehod. Lahko je pa tudi izraz, ki ga rabijo v bančništvu in bi lahko rekli nekaj podobnega kot »Ekspanzija (gospodarska!) Manhattana (središčni in najstarejši del New Yorka).«

No, »končnoveljavno« razlago prepustimo vam.

Zdaj bi lahko zaključili razgovor s kakšno lepo oblikovano rečenico ali idiličnim prizorom iz prevajalčevega osebnega življenja (čeprav bi na kakšno idilo težko čakal), toda, že tako imajo nekateri ocenjevalci mojega tovrstnega pisanja kaj radi v ustih besede kot so: omleden, osladen in podobno, zato bi končal kar s preprosto ugotovitvijo (kdor rad brodi po blatu, se mu bo morda zdela visokoleteča!), da v Celju nikoli ne pogrešamo dobrih prevajalcev. Res, veliki Vladimir Levstik je pred kratkim umrl, toda mladi Bert Zavodnik (v Laškem ga sicer poznajo bolj kot predavatelja »tote angleške in nemške šprahe«) obeta, da bo dostojen svojega vzornika in predhodnika.

Skoraj bi pozabil! Bertovo ime zadnje leto bralcem »Celjskega tednika« ni bilo neznano, vsaj za tiste, ki so prebirali gledališke kritike. Naenkrat pa jih ni bilo več. Nisem si mogel kaj, da ga ne bi vprašal, kaj ga je »umolknilo«.

»Veš, gledališki kritik je v Celju precej podoben mehu, ki ga svinje premetujejo s svojimi rilci (Vzeto prosto po slovenski rečenici: Delaš kakor svinja z mehom!). Razumljivo, da mi taka vloga ni prav nič všeč, zato prepuščam »zavidanja« vredno mesto drugim, ki bodo (če jim je kaj do dobrega glasu) bolje znali voziti slalom med zamerami, priljubljenostjo, zavistjo in omalovaževanjem.

Največkrat so mi očitali, da svoje kritike premalo utemeljujem, se pravi, ne povem, zakaj je neka stvar slaba, če že rečem, da ni dobra. Zanimivo je, da mi tega nihče ni očital, če sem ga pohvalil. No vsakemu svoje. Reči moram, da sem si vedno prizadeval biti čim bolj objektiven, zato pa sem tudi od strani gledaliških krogov pričakoval malo več smisla za objektivno oceno svojega lastnega dela.«

Nisem ga več »moril« z vprašanji. Tudi s tem ne, če je morda zato opustil gledališko kritiko, ker mu primanjkuje volje do dela ali ker bi rad živel v miru. Če pa so bile njegove kritike slabe in majhne, se spomnimo, da ni zaman vzkliknil nekdo pred leti: »Dajte nam velika dela in mi vam bomo dali veliko kritiko!«

Razgovor je lepa reč, toda z gledališča je naenkrat stekel na pripovedovanja o laški osemletki, kjer Bert sedaj poučuje. Nehote sem se začel spominjati svojih šolskih let in — jo »potegnil« (seveda s primernim komentarjem) domov. Upam, da mi bo »vodnik nadebudnih otroških glavic« oprostil, da nisem za njegovo poglavitno (vsaj zaenkrat) dejavnost pokazal preveliko navdušenje. Razumeti me mora!

Igo Tratnik

Izvenevropska zbirka

Alme Karlinove v Mestnem muzeju v Celju

Celjski muzej je pred kratkim uvrstil med svoje deponirane zbirke bogato in nadvse zanimivo izvenevropsko gradivo. To je zbirka, ki jo je muzeju zapustila rojakinja — Alma Karlinova, znana pisateljiva, pesnica, slikarka in komponistka.

Zbirko sestavlja več sto predmetov — uporabnih in dekorativnih — iz najrazličnejših dežel, ki jih je prepotovala Karlinova. Med temi so: Južna Amerika, Mehika in vrsta azijskih dežel — Burma, Indija, Kitajska in Japonska. Posebno zanimivost predstavljajo predmeti primitivnih ljudstev, ki žive na otokih v Tihem oceanu kot so Salamonski in Fidži otoki, otok Santa Cruz in drugi...

Marsikateri Celjan se še spominja zanimive Alme Karlinove, ki je živela v svoji hišici visoko na Pečovniku ali pa pozna njen grob v gorski vasici Svetini... Pa se mi kljub temu zdi vredno, da bi najprej v skopem povedala nekaj o življenju te žene.

Umetnica se je rodila v Celju 12. oktobra 1889. Tu je tudi umrla 14. januarja 1950. Po rodovniku bi ugotovili, da je prišel njen stari oče — Francoz, kot emigrant v Rogaško Slatino in se tam poročil s Slovenko. Almin oče je bil takratni major, mati pa učiteljica. Alma je že z 18. leti odšla v Anglijo, kjer je študirala jezike in po nekaj letih je v Londonu diplomirala iz osmih tujih jezikov. Njeno prvo raziskovanje tujih dežel in njih ljudi se je pričelo že med prvo svetovno vojno v Skandinaviji, Norveški in med Laponci. Nekaj pred koncem vojne se je vrnila v Celje in si kot učiteljica jezikov nabrala nekaj denarja, s katerim se je podala na potovanje po svetu, ki je trajalo kar polnih deset let. — po Ameriki in Aziji. To potovanje polno pestrosti je nudilo Karlinovi dosti motivov za pisateljevanje in etnološka dognanja. Izdanih je bilo 17 njenih knjig v nemščini. Te so bile prevedene tudi v več tujih jezikov. Okrog 42 del pa je ostalo v rokopisih. Temu večjemu potovanju je sledilo še več manjših potovanj raziskovalnega značaja, vendar je v glavnem živela s svojo spremljevalko in prijateljico iz Stockholma, slikarko Teo Gammelin v Celju. Ta še zdaj kot jugoslovanska državljanka živi na Pečovniku.

Zanimivo je, da sta bili obe umetnici med drugo svetovno vojno preganjani, da so jih celo pripadniki kulturbunda obsodili na smrt in da so bile vse knjige Alme Karlinove na indeksu. Kot zavedna Slovenka je Karlinova odšla k partizanom, Gammelinova pa je kot partizanska kurirka sodelovala do konca vojne.

Na svojih potovanjih je Alma Karlinova ves čas poleg pisateljevanja in slikanja rož zbirala tudi predmete vseh mogočih ljudstev, različnih barv, formatov in različnega materiala z željo, da bi čim nazorneje prikazala domačemu mestu življenje narodov, ki jih je spoznala.

Zbirka je prišla v celjski muzej. Inventariziranje le-te ni bilo enostavno opravilo, kajti provenienca posameznih predmetov je bila včasih dokaj nejasna. Vendar se je s temeljitim spoznavanjem in študijem marsikaj ugotovilo.

Zdaj pa še nekaj o predmetih samih.

Veliko zanimivost predstavljajo predmeti primitivnih narodov —ljudožrcev s Salamonovih in Fidži otokov. Na vseh se izraža edinstven, nam skoraj tuj elementaren čut za dekoracijo čisto preprostega materiala — lesa, kamna in kosti. Geometrijsko stilizirano so okrašene strupene puščice, s katerimi napadajo ljudi in lovijo ribe. Njihovo oblačilo je dokaj enostavno — le nekak majhen predpasnik iz ptičjega perja, lesena barvana ogrlica (za naše pojme izredno nerodna) in vse polno zapestnic, sestavljenih iz lepih sadežev ali kamnov. Denar, ki je narejen iz okroglih školjk, ne hranijo kot mi v denarnicah, ampak imajo nalepljenega na vrvici. Vrednost se določa ali po velikosti ali po barvi školjk. V zbirki je tudi boben, na katerega bobnajo ob plesih predno spečejo in požro človeka.

Posebno poglavje predstavljajo lepi japonski in kitajski izdelki, pri katerih je v izdelavi detajlov vloženo silno mnogo truda. Obe deželi sta pokrajini najrazličnejših rastlin: slame, lesa, bambusa, kokosovih orehov in posebnih vlaken za platno in svilo. Tako Kitajci kot Japonci so izredno nadarjeni zlasti za izdelavo vseh zvrsti umetne obrti. S posebno vestnostjo izdelujejo modele svojih hiš, notranje opreme in oblačil.

Pa Indija in Burma? Deželi sonca, cvetja in izdelkov iz bambusa, ki so lahki kot pero? Obe sta predstavljeni s tistimi tipičnimi kipci Budhe, modeli pagod (to so budistična svetišča), miniaturnimi sončniki, ki si jih zamišljajo kot zaščitnike pred slabim in iz zlata vezanimi torbicami. Izredno lep je model Tadž Mahala. To je mavzolej neke cesarice v bližini mesta Agre v Indiji. Nekdo je zapisal o njem med drugim: »To je svetovno znan biser arhitekture. To je krona dvorcev in je v resnici krona, kot pove ime. To ni stavba, temveč ljubezenska pesem. Celotna zgradba je tako lepa, da je ne moreš z ničemer primerjati. To je uresničena pravljica. In model te prekrasne arhitekture je zastopan v zbirki.

Omenila bi še tabuje — hišne bogove upodobljene v lesu, male tanokije (simpatične pravljične medvedke), lepe pahljače, tapete, oblačila iz lubja, nakit in dragocene nad 200 let stare japonske lesoreze. Starejšim obiskovalcem muzeja v vednost, da bo v muzeju tudi čaj za pomladitev, vendar bo žal samo razstavljen.

Svojstveno igro narave bodo obiskovalci lahko občudovali na oblikah in

(Nadaljevanje na 5. strani)

189 motornih vozil prodanih v Celju

Še pred nedavnim je bilo trgovsko podjetje AVTOMOTOR za Celjane španska vas in to predvsem zaradi pomanjkanja novih motornih vozil. V lanskem letu pa so se naše trgovine napolnile z vsemi potrebnimi artikli. Mimo tega pa so začele tovarna motornih koles **Tomos** in **Zastava** iz Kragujevca pošiljati na domači trg lične avtomobilčke, motorna kolesa in drugo. Povpraševanje je bilo veliko in srečo si moral imeti, da si lahko v lanskem letu kupil eno ali drugo. Proti koncu lanskega leta in v začetku letošnjega leta je povpraševanje nekoliko padlo. Stvar je povsem razumljiva: ni denarja. Tisti, kateri so imeli kaj pod palcem, so že kupili, ostali pa čakajo na znižanje cen, srečo v loteriji in podobno. Redki so, ki imajo toliko hrabrosti, da kupijo recimo FIAT 600 na obroke. To je velika odgovornost in revež tisti, ki ima že v prvem mesecu »karambol«.

Lanskoletna bilanca trgovskega podjetja AVTOMOTOR je pokazala kar 424 milijonov dinarjev prometa in se tako uvrstila med najmočnejše detaljistične trgovine v Celju. Ta visoka številka nazorno prikaže, kako veliko je bilo povpraševanje po motornih kolesih, avtomobilih in ostalih nadomestnih delih. V ilustricijo še to: komaj so se preselili iz malega lokala na Mariborski cesti v lepe in moderne prostore v Levstikovi ulici in že ugotavljajo, da so jim pretesni. Tempo življenja je postal zelo hiter in verjetno se bodo morali še večkrat preseliti in preurejati, kajti prav v tej smeri se bo še mnogo storilo in spremenilo. V širšem smislu je ta trgovina edina v okraju, zato bo svojo dejavnost razširila. Z žalsko občino imajo domenek, da bi v Šempetru prevzeli trgovino (sedaj Agrotehnika). Verjetno bi se to obojestransko izplačalo.

Sedaj pa nekaj statističnih podatkov. Kaj in koliko so kupili v celjskem okraju?

Lansko leto je bilo prodanih pri trgovskem podjetju **»Avtomotor«** 98 avtomobilov in to 86 osebnih. Med temi kupci so bili predvsem privatniki, saj so prav oni kupili več kot polovico vozil. Motornih koles pa so kupili okoli tri četrtine od 400 prodanih. Približno enako je z dvokolesi.

Pri vsem tem lahko ugotavljamo, da je bilo mnogo prodanega in da se je do danes trg s to »branžo« že nasitil, vendar ne v celoti, kajti mnogo jih je še, ki si želijo imeti motorno kolo ali avtomobil.

Dobre rejnice - hvala vam!

Nekako bolj gane človeka, če vidi, kako se otroške roke oklepajo vratu žene, ki zanj ni prestajala porodnih krčev. Mnogim otrokom, katere bi življenjske prilike sicer že pred rojstvom uvrstile k »zaznamovanim«, naša socialistična družba s pomočjo požrtvovalnih rejnic zbriše znamenja z imena, značaja in obraza, da se lahko v dobrih pogojih razvijejo tudi v najboljše člane naše skupnosti. Naš nekdanji brezdomec, najdenček ali na kakršen koli* način iz krvnega sorodstva izpodrinjeni otrok, danes skoro ne občuti več, da sta mu morda moralno propadla roditelja zaklenila svoje srce, ker se je zanj odprlo močnejše, toplejše srce dobre krušne matere, rejnice.

Rejniška služba pri oddelku za zdravstvo in socialno varstvo v Celju že dolgo služi za zgled vsem rejniškim centrom v republiki. Ko so še po drugih mestih močno propagirali »domsko vzgojo«, se je celjski oddelek že vztrajno boril za družinsko vzgojo pri svojih negovancih, ki so domovali v tem ali onem mladinskem domu. Najsi se upravniki mladinskih vzgojnih domov skupno z vsem vzgojnim osebjem še tako trudijo, o toplem, družinskem vzdušju vendarle ne bi mogli govoriti. Zato je bilo pravilno načelo celjskega oddelka za zdravstvo in socialno varstvo: čim več otrokom poiskati skrbne rejnike, da bodo odraščali v krogu družine.

Mali, sedemletni Ivanček ne zna točno analizirati, zakaj mu je pri teti Doroteji, ki jo je kratko malo začel klicati za »mamo«, bolj všeč kot v domu, kjer je bilo še kakih 30 takih Ivančkov. Morda se je tam celo bolje hranil, morda je bilo tudi več in pestrejših iger, morda je imel tudi lepšo posteljico. Toda tolikokrat je vse njegovo bistvo zakričalo in zahrepenelo, da bi nekemu, samo n j e g o v e m u bitju ovil roke okrog vratu in zaklical »mama«! In klic je našel topel odziv v rejnici, materi Doroteji. V tej družini je našel tudi »očka« in nekaj mlajšo »sestrico«, da se v igrah ne bi dolgočasil. Ivanček šele sedaj čuti, da je našel dóm.

Z nevsiljivo propagando je celjski oddelek za socialno skrbstvo nadalje utrjeval rejniško mrežo. Rejnice so se začele kar same oglašati in prositi za otroke. Pred dvema letoma jih je bilo kakih 30, lani okrog 50, letos pa je številka poskočila kar na 120. Med njimi so se celo našle take rejnice, ki so zaprosile za več otrok. V Celju imamo celo primer, da sta skrbna roditelja, ki sta svoje otroke že spravila h kruhu, vzela pod skromen krov svojega doma kar 6 tujih otrok. Nič drugega ne zahtevajo moji malčki — pravi ta rejnica — kot dosti ljubezni in pozornosti. In da je ljubezen in družinska sloga v tem domu doma, vidi obiskovalec na prvi pogled, če obišče to družino. Ko so šolski otroci napravili naloge in se naučili za naslednji dan, ko so se mlajši od iger dovolj utrudili, ko so odpravili tudi že svoje male domače dolžnosti (rejnica jih vzgaja tudi v delovni disciplini), si po izdatni večerji zapojo veselo pesem.

Nove »mamice« — rejnice v družbi svojih malčkov.

REJNICE ZGOLJ IZ ČUSTVA HUMANOSTI

Pa bi človek mislil, nemara, da se rejniška mreža v Celju tako zadovoljivo širi zaradi kakoršne koli preračunljivosti. Kaj še! Naše rejnice nikakor niso koristolovke, temveč *materinsko* razumejo problem socialno ogroženega otroka in v čustvu človekoljubja kar tekmujejo med sabo, katera bo odprla srce večji siroti in katera bo za svojega negovanca bolje skrbela. Oddelek za socialno skrbstvo je silno hvaležen tem »materam« za tako razumevanje in skrb. Načelnik oddelka, tov. Ada Škerlova pravi, da ne bo ljudski odbor Celje imel nikoli toliko denarja, da bi našim požrtvovalnim rejnicam poplačal skrb in ljubezen do teh revnih otrok, ki jih v najnežnejši dobi morda nikoli ni pobožala roka krvne matere.

Občinski ljudski odbor prispeva letno 4 milijone za rejniško službo. Rejnik prejme za predšolskega otroka do 4000 dinarjev, za šoloobveznega pa 4500 do 5000 din. Poleg tega občina tudi oblači te otroke. S prispevkom rejnica gotovo nima »dobička«, če računamo dobro hrano, ki jo nudi rejenčku in zraven še razne drobne izdatke (šolske potrebščine, krpanje, popravilo čevljev itd.), za katere navadno ne išče povračila na oddelku. Na račun občinskega ljudskega odbora se rejenci tudi vsako leto vključijo v počitniške kolonije, letos pa so bili vsi cepljeni proti otroški ohromelosti. Od skupnega števila 123 rejenčkov v celjski občini jih 95 oskrbuje ljudski odbor, za ostale pa prispevajo starši. Za otroke, ki so v reji pri raznih družinah, se starši navadno ne zanimajo več in le redki so primeri, da oče ali mati pokažeta rejniški družini hvaležno pozornost.

VSAKI PONUDNICI PA TUDI NE DAJO OTROKA

Rednice se v zadnjem času redno prijavljajo na oddelku za zdravstvo in socialno skrbstvo in prosijo za rejence. Toda prej ko oddelek da rejnici otroka v rejo, pregleda njeno stanovanje in preveri, kakšno vzdušje vlada v družini. Otroka, ki je v rejniški družini, obišče vsak mesec patronažna medicinska sestra in referent za rejniško službo. Od časa do časa socialno skrbstvo skliče tudi sestanke z rejnicami, kjer se pomenijo o otrokovem napredku. Ti sestanki so navadno združeni tudi s strokovnimi predavanji o zdravstveni vzgoji otrok. Poleg teh predavanj bodo rejnicam govorili tudi poklicni pedagogi o vzgoji mladine.

V BODOČE SAMO REJNIŠKA SLUŽBA IN DNEVNA ZAVETIŠČA

V našem okraju in občini bo rejniška služba sčasoma popolnoma izpodrinila razne dečje in mladinske domove, za katere se tudi druga mesta ne zavzemajo več toliko. Praksa v Celju je dovolj jasno pokazala, da se otroci brez staršev telesno in duševno najlepše razvijajo v družinskem krogu. Da pa bo oddelek razbremenil tako mnogoštevilne rejnice, kot druge zaposlene matere, bo organiziral več dnevnih zavetišč, kjer bodo imeli otroci celodnevno prehrano ter pedagoškega vodjo za nadzor pri učenju. Spali pa bodo otroci doma, da se družinam ne bodo odtujili.

Tako oddelek predvideva preurediti mladinski dom Tončke Čečeve ter povečati zmogljivost vrtcev za predšolsko deco. Drugo dnevno zavetišče bo v Gregorčičevi ulici v prostorih, ki jih je doslej uporabljala Diagnostična postaja. Tretje dnevno zavetišče pa bo na Bregu, v nekdanjem Domu učiteljiščnikov.

KAKO BOMO PROSLAVILI LETOŠNJI 8. FEBRUAR

8. februar — dan smrti Franceta Prešerna — že od leta 1944 slavimo kot kulturni praznik slovenskega naroda. Izvedba te proslave v Celju je že več let v rokah prosvetnega društva, ki nosi ime slovenskega književnega genija.

Letos se je PD »France Prešeren« odločilo počastiti ta dan s slavnostnim koncertom njegovega mladinskega in mešanega zbora. Uvodno besedo bo prispeval profesor Anton Aškerc.

Koncert bo na predvečer praznika, 7. februarja. Popravilo dvorane Narodnega doma narekuje prireditelju izbiro med unionsko kino dvorano in dvorano Slovenskega ljudskega gledališča. Namen proslave govori v prvi vrsti za slednjo.

(Nadaljevanje s 4. strani)

barvah najrazličnejših školjk, ki jih je Alma Karlinova sama kot potapljačica zbrala iz Južno kitajskega morja. Za to zbirko školjk se je pred vojno zanimal londonski muzej, prav tako tudi za zbirko orientalskega lesa in sadežev.

Če bi ob zaključku hoteli navesti še vrednost teh edinstvenih muzealij, bi ugotovili, da je to povsem nemogoče. Upoštevati je treba izredno požrtvovalnost, borbenost in neštete neprilike, na katere je naletela Karlinova pri zbiranju. Hkrati pa je treba upoštevati zbirko, kot dragoceno pridobitev celjskega muzeja in etnologije v Sloveniji. Mladini bo s tem omogočeno spoznavanje oddaljenih dežel in ljudi, odrasli pa bodo poleg drugega našli v vsakem predmetu tudi dosti estetskih vrednot. Želeti je le, da bi zbirka čimprej zapustila muzejske depoje in bi bila že v prihodnjem letu prirejena vsaj za občasno razstavo.

M. M.

PRI LIBOJSKIH rudarjih

(Nadaljevanje in konec)

Vrtal sem dalje s svojimi vprašanji. »Tu, pravite, da raziskujete sloj. A kaj je s pripravami in odkopi? Nobenega še nisem videl?«

»Z odkopi imamo težave. Sloj je tak, da pride včasih do tega, da imamo same odkope, nenadoma pa jih zmanjka in imamo le priprave. To menjanje ima za posledico neenakomerno proizvodnjo. Sloj ima precej vode. To je ena težava, je pa še več drugih. Poleg tega, da je sloj precej neenakomeren, neštetokrat prelomljen in prerinjen, je tudi pod velikim pritiskom. Zaradi tega ne moremo pripraviti sloj za odkopavanje za daljšo časovno dobo. Ne moremo si ustvariti rezerv za odkope. Zgodi se včasih, da moramo odkop ustaviti, ker je odvoz onemogočen zaradi velikega pritiska. Zraven tega nismo nikoli sigurni, kaj nas čaka deset metrov dalje. Nepričakovano se lahko zgodi, da nam prihruje voda ali pa, da trčimo v prelom. Takih težav na drugih premogovnikih nimajo toliko. Zato se ne moremo primerjati z drugimi. Pri nas so zastopane vse mogoče neugodne rudarske prilike. Tudi z mehanizacijo imamo težave. Ne moremo mehanizirati del, kot bi radi.«

RUŠENJE JE ZELO NEVARNO DELO

Prehodila sva nekaj metrov hodnika in takoj nato sva se začela vzpenjati po ozkem in stisnjenem nadkopu. Globoko sva se morala sklanjati. Spremljevalca bi bil rad nekaj vprašal. Nekje v bližini je hrupno brnel ventilator. Skozi odprta usta pa sem komaj lovil zrak. Na vrhu pa sem zvedel, kar sem želel.

»Nič ne pomaga. Čeprav sproti vzdržujemo in tesarimo, nam takoj sproti polomi oporje. Včasih pritisk čez nekaj časa popusti, a to so le redki primeri. Pravega hudiča nam rada zaigra še voda.

Kmalu sva prišla v velik, razširjen prostor, kjer je bilo polno postavljenih opornikov. V obraz mi je butnil topel zrak, nasičen z vodnimi hlapi in nekimi neprijetnimi plini.

»Tukaj lahko vidite odkop, ki je pripravljen za rušenje. Najprej izkopljemo premog. To delamo toliko časa, dokler nam dopušča pritisk in pa varnostni predpisi. Če je odkopan prevelik prostor, pride odkop pod velik pritisk in delo v njem postaja nevarno. Še tako močni podporniki nič ne zaležejo; odkop se začne polagoma ali nenadoma rušiti sam. To pa ni dobro.«

Razlagal mi je dalje, kako je važno, da je odkop pravilno porušen in da imajo posebno delovno skupino za načrtno rušenje. Če se začne rušenje pravočasno, je mogoče pobrati še precej uporabnega lesa. Toda tako ropanje opornikov je zelo nevarno in ga lahko opravljajo le zelo izvežbani in izkušeni ljudje.

Iz odkopa sta prilezla v hodnik dva do pasu gola človeka. Vso kožo sta imela rdečkasto od napora in oblito z umazanim znojem. Zastavil sem jima skoraj otročja vprašanja:

»Ali vaju ni nič strah? Se ne bojita, da bi se nenadoma kaj ne porušilo in vaju pokopalo?«

Prvi, ki je menda vodil komando pri rušenju, se je nasmehnil in zategnil:

»Ahja-a. Sva že navajena. Uh, koliko sva jih že porušila. Človek nima časa misliti na nevarnost. Včasih mi je že po petah letelo, a sem jih še vedno pravočasno odnesel. Dela se je treba lotiti s prave strani, pa je vse dobro. Tudi dobra volja igra važno vlogo; to pa imam!«

»Kako pa vpliva rušenje odkopov na površino?«

Na to vprašanje mi je odgovoril moj spremljevalec.

»Rušenje se zelo pozna na površini. Zaradi rušenja in vsedanja hribine se površina zelo zmaliči. Poslopja v taki zoni se začno pogrezati in razpadati. Podjetje mora od okoliških kmetov zemljo in poslopja odkupiti.«

TI LJUDJE LJUBIJO SVOJE DELO

Še z nekaterimi rudarji sem se pogovarjal. Kmalu sem spoznal, da ti ljudje ljubijo svoje delo, čeprav je vse prej kot prijetno in lahko; največkrat skrajno surovo. Čeprav so to delo mogoče že tisočkrat prekleli, ga ljubijo, ker so rudarji. To so ljudje, ki se borijo z onimi naravnimi silami, ki jih mi na površini ne poznamo. Zato so rudarji navidez robati, resnično pa jih veže med seboj najgloblje prijateljstvo in tovarištvo. To je bilo dokazano že neštetokrat, ko je bilo v nevarnosti kakšno življenje. Takrat rad tvega vsak svoje življenje samo, da bi rešil življenje svojega tovariša. Za pravega rudarja je največja kazen, če mora iti delat iz jame na površino.

NAŠE DELO BI MORALO BITI ŠE BOLJE PLAČANO

Pogovarjal sem se tudi z rudarji na odkopih.

Pred dobre pol ure je strelni mojster odstrelil premog. Ko sva prišla, je kopač kopal premog pod stropom in pripravljal mesto za stropnik, da bi si zavaroval strop. Njegova dva pomočnika pa sta spravljala les na odkop. Ko smo se pozdravili, sem zopet zastavil starc vprašanje.

»No, kako vam gre?«

Kopač je prenehal z delom, naju ostro pogledal in debelo plunil po premogu.

»Gre že, gre. Ampak težavno je to, biti rudar. Delamo in kopljemo, premoga pa nikoli ni dovolj. Ne vem koliko bi moral napraviti, da bi dovolj zaslužil.«

»Koliko pa zaslužite?«

»Ni taka reč, devetsto dinarjev na šiht.«

Začudil sem se, da ni zadovoljen. Za moje pojme je to kar dovolj.

»Že, že. Ampak vi ne veste koliko mora človek za ta denar narediti. To je vse premalo, če pomislite, koliko moram požreti prahu, koliko preliti znoja, poleg tega pa so še tu strupeni plini in vročina. Saj mi že piska v prsih, pa še nisem star štirideset let. Prosim, kar poglejte, komu pa je podobno to vlačenje lesa. Saj je človek vpležen kot živina.«

Pogledal sem. Ravno tedaj sta privlekla njegova pomočnika vsak svoj komad, nabit na »štrango«. Za »štrango« jim služi konopljena vprežnica, ki ima na koncu pritrjena dva ali tri jeklene kline, katere pa zabijejo v les, vprežnico pa si namestijo na ramena ter tako

vlačijo les po nadkopih navzgor na svoja delovišča.

»Res je tole vlačenje lesa hudo naporna stvar«, je pripomnil moj spremljevalec. »Trudimo se, da bi to delo čimbolj mehanizirali, pa nam ne uspe povsod. Nimamo dovolj sredstev za mehanizacijo celo tam, kjer bi jo bilo mogoče izvesti.«

»Čujem, da na drugih rudnikih več zaslužijo«, je povzel zopet kopač.« Drugi rudniki so večji. Pri nas pa je vedno kakšen vrag, ki nas ovira: ali prihruje voda ali pa nam nagaja pritisk. Skratka: veliko več se trudimo, kot bi bilo treba, učinka pa ne moremo imeti takega, kot si želimo. Včasih me prime, da bi odšel v Velenje. Tam pa tudi ne moremo biti vsi; tudi ta premog, naš, je treba izkopati. Nekoliko več upanja mi daje to, da se bo najbrž v bližnji bodočnosti rudnik razširil, če se bodo raziskave v Kasezah ugodno končale. Potem bomo mogoče laže tolkli, ko ne bomo več tako majhen obrat ampak obrat, ki ima sigurnejšo bodočnost.«

Zopet sem se znašel na dnevu. Kar prijetno mi je bilo, ko sem se skopal s toplo vodo izpod tuša in zopet preoblekel v svojo obleko. Bil sem zadovoljen. Čul in videl sem marsikaj novega: zvedel sem težave libojskih rudarjev.

K. M.

žena • dom • družina • žena • dom

Pestra dvojna številka „Sodobnega gospodinjstva"

ki je ob zaključku leta izšla pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani, je izredno bogata in posega v različna področja gospodinjstva. Mimo kratkega vpogleda v dobro organizirano šolsko mlečno kuhinjo najdemo v njej zanimive misli o zaščiti potrošnikov, prispevek o različnih vrstah električnih pečic za ogrevanje stanovanj, članek o raznih vrstah kuriva v gospodinjstvu. V zanimivem prispevku o kmečkih kuhinjah bo našla marsikatera kmečka družina v tekstu s fotografijami in načrti najboljše nasvete za ureditev svoje kuhinje. Novost v reviji so mizarski načrti posameznih kosov pohištva, ki jih bodo naročniki lahko naročili pri uredništvu. Tudi prispevkov z zdravstvenega in kozmetičnega področja v reviji ne manjka. Za pestrejše jedilnike bo našla gospodinja mnogo nasvetov, prav tako pa tudi mnogo praktičnih gospodinjskih nasvetov. Ob zaključku beremo tudi zanimiv članek o zelenju in cvetju v stanovanju pozimi.

Revija Sodobno gospodinjstvo si je s svojo pestro vsebino utrla pot v tisoče slovenskih družin. Kot edina revija te vrste v Jugoslaviji se je postavila ob stran vseh, ki se borijo za razbremenitev naše delovne žene in gospodinje.

»DIETA PRI JETRNIH BOLEZNIH«

Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je te dni izdal tudi majhno knjižico o prehrani jetrnih bolnikov, ki sta jo sestavili dr. Božena Zajec-Lavrič ter medicinska sestra Marija Gams. Zdravnica je napisala obširen uvod o samem obolenju jeter, njegovih znakih, o zdravljenju jetrnih obolenj in o prehrani bolnikov, ki bolujejo na jetrih. V drugem delu pa je medicinska sestra sestavila navodila za dieto pri jetrnih bolnikih in pripravila preko 200 različnih receptov jedilnikov. Vsem bolnikom, ki bolujejo za to boleznijo, bo knjižica pomenila neprecenljivo vrednost. Zdravnik navadno predpiše bolniku samo živila, ki jih sme uživati, ne more pa mu svetovati, kako naj ta živila pripravi, da bodo kljub manjši izbiri dnevni obroki lahko pestri in okusni. To nalogo pa v celoti izpolnjuje omenjena knjižica, ki stane samo 150 din in jo lahko naročite pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani, Miklošičeva 4.

iz Celja in zaledja

Z dobro voljo bomo premagali težave - pravijo v Ljubečni

Nedavni občni zbor organizacije Socialistične zveze v Ljubečni je bil zelo dobro obiskan. Razpravljali so o neštetih problemih svojega kraja, član občinskega odbora SZDL tov. Stane Kokalj pa jih je seznanil o marsičem doma in po svetu. Ker je skrb za vzgojo mladega človeka ena najvažnejših nalog SZDL, so se zavzemali, da bi naj tudi v Ljubečni čim prej ustanovili društvo prijateljev mladine. Na kraju so sklenili, da bodo reševali osnovne probleme na svojem terenu z upornostjo in dobro voljo.

ZLATA POROKA

Dolgoletna naročnika in zvesta bralca »Celjskega tednika«, Josip in Ana Čepin iz Lave pri Celju sta praznovala pred dnevi zlato poroko.

Zakonsko zvezo sta sklenila v letu 1908 v Brežicah. Josip Čepin, davčni upravitelj v pokoju, je služboval v raznih krajih Slovenije v davčni službi, njegova žena Ana pa kot učiteljica.

Oba jubilanta sta še krepka, čeprav imata oba že skoraj devet križev. Sivobradi Josip je še zelo živahen in ima zelo rad bonbone.

Želimo, da bi jubilanta preživela še mnogo zadovoljnih in zdravih let v krogu svoje družine.

OČETA STA PRETEPALA

Pred dnevi sta hči Tili in njen mož Franc Resnik v postelji napadla s fižolovkami 74-letnega Martina Mirnika iz Ljubečne. Težko sta ga poškodovala po levi roki, ušesu in glavi, da je moral iskati zdravniško pomoč in se bo zaradi poškodbe na roki moral verjetno zdraviti v bolnišnici.

Zet in njegova žena sta lani prevzela posestvo in ker sta oče Martin in njegova žena Neža ostala lastnika posestva do smrti, sta hotela hči in zet pokončati očeta, da bi se čim prej okoristila z njegovim posestvom. Pred kratkim sta zakonca Mirnik namreč prejela od opekarne v Ljubečni za prodano parcelo odškodnino, s katero sta si hotela izboljšati svoje borno življenje. Mož od hčerke Resnik pa očetu tega ne dovoli, češ da bo vse zapil.

Zares je žalostno in sramotno, da zet tako postopa s starim človekom, namesto da bi mu izkazal spoštovanje in zahvalo. Še žalostneje je za hčerko, ki se na tak način hoče iznebiti svojega očeta, da bi se okoristila s posestvom, ki ga je oče dolga leta trdno držal v rokah in na njem uspešno gospodaril.

M. M.

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor

Krompir 13—14 (14—20), čebula 46 do 70 (60—100), česen 160 (160—200), fižol vis. 90 (70—95), fižol niz. 56 (50—70), solata 64—70 (55—100), cvetača 60 (—), spinača — (150—200), motovilec 100 (200), radič 146 (200—250), zelje gl. 14—20 (14 do 30), zelje rib. 40 (35—45), repa sv. 8 (15), repa rib. — (30—35), pesa 30 (30 do 35), ohrovt 25—34 (30—40), peteršilj 40 (70—100), zelena 40 (70—100), korenček 40—50 (20—60), koleraba — (30—40), hren — (150), kis — (30—40), paprika — (60), por 40 (60), redkev 18 (30—40), redkvica 100 (—), sadje suho — (80—100), slive suhe 280 (—), fige suhe 160 (—)-gobe suhe — (1300), orehi celi 210 (200 do 220), orehi lušč. 700 (700—750), rozine 400 (—), med v stekl. 100—200 (—), limone 300 (—), pomaranče 210 (—), mandelni 1400 (—), orašidi 380 (—), jabolka 80 (40—50), mleko — (36), maslo — (480 do 560, skuta — (160), smetana — (240), kure — (400—750), piščanci — (280 do 370),zajci — (400), jajca 18—20 (15 do 24), koruza — (45—50), oves — (45), ječmen — (45), pšenica — (50), rž 38 (—), purani — (800), vino — (150), žganje — (360), sipci — (140), kumere — (60).

kronika nesreč

V Dramljah so se stepli šolarji. 14-letnega D. M. je sošolec z nožem zabodel v trebuh in ga teže poškodoval.

V Ojstriški vasi pri Taboru je bil v pretepu z nožem zaboden v prsa Ferdo Fekonja iz Podvrha pri Braslovčah .

Pri delu v gozdu si je zlomil desno nogo kmet Silvester Funtek iz Podvolovjeka pri Lučah.

Petnajstletni Martin Klinar iz Ljubnega si je pri igranju s strelnim orožjem prestrelil desno roko.

V Dornovem kamnolomu v Celju je padel kamen na nogo delavcu Jožetu Ogrizku in mu prizadejal težjo poškodbo.

Pri delu se je vsekal s sekiro v levo nogo Ferdinand Zabukovnik iz Dobriča pri Polzeli.

Pri padcu s kolesom se je težje poškodoval na glavi Ivan Lipovšek iz Ločice pri Vranskem.

Z zidarskega odra je padel na Otoku v Celju več metrov globoko delavec Franc Martinčič. Poškodoval si je rebra in prsni koš.

Metod Frajtag iz Zg. Hudinje je na cesti padel s kolesom. Dobil je težje poškodbe in se zdravi v bolnišnici.

gibanje prebivalstva

V času o 4. do 11. januarja 1958 je bilo rojenih 22 dečkov in 23 deklic.

Poročili so se:

Jožef Trotovšek, elektrostrojnik in Barbara Kuhar, delavka, oba iz Celja. Stanislav Verbovšek, skladiščnik iz Celja in Jožefa Ravnak, šiviljska pomočnica iz Škofje vasi.

Umrli so:

Božena Lorenčak, otrok iz Celja, stara 12 dni. Elizabeta Kumer, gospodinja iz Soštanja, stara 69 let. Ljudmila Slatav, gospodinja iz Štor, stara 51 let. Uršula Oblak, gospodinja iz Celja, stara 86 let. Marija Fišnar, upokojenka iz Hrastnika, sta 70 let. Rozalija Starc, upokojenka iz Celja, stara 70 let. Jožef Perčič, otrok iz Celja, star 1 mesec.

Po Zgornji Savinjski dolini

PRIPRAVE ZA SKUPŠČINSKE VOLITVE V POLNEM TEKU

V mozirski občini so s pripravami za volitve začeli takoj po novem letu. Območje občine je razdeljeno na 34 volilnih enot, in sicer za volitve v zbor na 14, za volitve v zbor proizvajalcev pa na 20 volilnih enot. O političnih pripravah sta najprej razpravljala občinski odbor SZDL in občinski komite ZKS, nekaj dni pozneje pa tudi občinski sindikalni svet.

Te dni pa so bili po vseh krajih občine uspeli sestanki s tamkajšnjimi predstavniki množičnih organizacij. Občinski sindikalni svet pa je še posebej sklical sestanek z vsemi predsedniki sindikalnih podružnic, predsedniki delavskih svetov in direktorji podjetij. Na tem sestanku so se podrobno pogovorili o pripravah za volitve poslancev v zbor proizvajalcev. Razen tega pa je tudi predsednik občine sklical na posvet vse predsednike krajevnih odborov in predsednike upravnih odborov kmetijskih zadrug.

Na zborih volivcev, ki bodo opravljeni do 19. januarja, bodo izvolili 113 delegatov za kandidacijske konference. Prvi zbori volivcev so že bili v nedeljo, in sicer v Lučah in Šmihelu nad Mozirjem. Skoraj po vseh krajih v občini bodo prve zbore volivcev združili z zbori kmetijskih zadrug. Na teh zborih bodo volili tudi nove krajevne odbore.

KULTURNOPROSVETNA DEJAVNOST NI ZADOVOLJIVA

Na področju mozirske občine deluje 10 prosvetnih društev, ki vključujejo nad 500 članov. Že to število kaže, da je razmah kulturnoprosvetne dejavnosti v občini nezadovoljiv. Razveseljivo pa je dejstvo, da je skoraj polovica članov iz vrst mladine.

Na nedavni občinski konferenci prosvetnih društev so kritično ocenili delo prosvetnih društev in ugotovili, da je tudi občinski svet Svobod in prosvetnih društev slabo delal. Komisije sploh niso zaživele. Najboljši uspeh so pokazale ljudske knjižnice, vendar jim primanjkuje novih knjig. Od ljudskih univerz je bila najdelavnejša mozirska. Dramske sekcije so dale na odre lani le 14 predstav. Njihovo delo zavirajo slabo opremljeni odri. Pevskih društev je komaj 6 in v njih je premalo mladine.

Občina je lani prispevala prosvetnim društvom pol milijona din, pomoči, za kar so društva kupila predvsem knjige in opremo za odre.

POL »TRPLJENJA« JE ZA NAMI

»modrujejo« velenjski srednješolci. Prvo polletje je zaključeno! Uspeh se je od prve redovalne konference precej izboljšal. Na velenjski osemletki, ki jo obiskuje 1056 otrok, je v nižjih razredih izdelalo 75% dijakov, v višjih pa je odstotek nekoliko nižji — 64%. Uspeh je zadovoljiv. Napredek je v prvi vrsti plod večjega zanimanja staršev za delo v šoli. Roditeljski sestanki so bili dobro obiskani. Zanimivo je, da največ staršev »padlih« dijakov v šolo sploh ni bilo!

PETJE — ZDRAVO RAZVEDRILO

Glasbena sekcija velenjske Svobode posveča mladini veliko skrb. O tem nazorno pričata že dva komorna koncerta v glasbeni šoli. Poslušalci so se odzvali v velikem številu. Glasbena sekcija tesno sodeluje s prosvetnim društvom France Prešeren iz Celja in je skupaj z njim pripravila kvaliteten nastop za srednješolsko mladino v Celju. Upamo, da se bo to sodelovanje še okrepilo. Nastope, ki služijo zdravemu razvedrilu šolske mladine, je treba pozdraviti!

NA KRATKO!

Pravimo zato, ker veliko besed zaenkrat verjetno še ne bi veliko zaleglo. Pa vendar! Pred kratkim smo prejeli pismo našega bralca iz Planine pri Sevnici, ki se zelo pritožuje nad avtobusom, katerega zmogljivost v zadnjem času še zdaleč ne more zadovoljiti vseh potreb. 32 sedežev in 8 stojišč za največkrat 60 do 80 ljudi! Kaj pa zakonske odredbe? Seveda, v tem primeru bi tisti, ki ne bi mogli v vozilo, bili z njimi nezadovoljni, če bi se izpolnjevali. Nekaj pa bo vseeno treba ukreniti. Potniki iz Planine žele, da bi Avtobusno podjetje iz Celja zamenjalo sedanji avtobus z večjim. Morda bi šlo tudi z dvema vožnjama na dan?

Zanimivo bi bilo vedeti, kaj pravijo potniki z ostalih lokalnih avtobusnih prog. Verjetno ne veliko drugače. Eno je jasno vsem: Naš avtobusni vozni park je zastarel in premajhen! Treba ga bo kar najhitreje nadomestiti z novim — večjim. Drugače bo pritožb in negodovanj vedno več.

CAK GOSTUJE!

V nedeljo popoldne je v Velenju gostoval Celjski akademski klub z veselim sporedom. Velenjčani so do zadnjega kotička napolnili kino-dvorano, kar kaže, da je »kulturna lakota« v tem vedno bolj razvijajočem se industrijskem središču precejšnja. Študentje so opravičili sloves s pestrim in kvalitetnim programom.

Iz konjiške občine

SPOZNAVAJMO NOVE ZAKONE!

je geslo, ki ga ne kaže zametovati. Tako mislijo tudi v Konjicah. Komisija za delavsko in družbeno upravljanje pri občinskem odboru Socialistične zveze delovnega ljudstva je pred kratkim sklenila, da je treba delavskim svetom, posebno v manjših podjetjih nuditi pri tem vso pomoč. Po predlogu naj bi se pripravil krajši (eno ali dvodnevni) seminar, na katerem bi se udeleženci seznanili z novimi zakoni v gospodarstvu; predvsem z zakonom o delitvi dohodka in delovnem razmerju. Na seminar bi povabili člane delavskih svetov, upravnih odborov in sindikalne odbornike. Predavatelji morajo biti vodilni gospodarski in politični funkcionarji podjetij in političnih organizacij. Seminarski način dela bi bil predvsem primeren za manjša podjetja, kjer za preostale načine nimajo dovolj sposobnih ljudi. Komisija bo v kratkem sklicala predstavnike podjetij, ki se bodo odločili za ta načrt ali pa ga odklonili. Če bo sprejet, bodo seminarje lahko pripravili že ta mesec.

TA TEDEN — NOV PROGRAM

Te dni bo v Slov. Konjicah prvo zasedanje novoizvoljenega plenuma občinskega sindikalnega sveta. Ob tej priliki bo posebna komisija predložila program dela za letošnje leto. Program je sestavljen na osnovi poročil in predlogov, ki so jih predstavili delegati na zadnjem občnem zboru in obsega najvažnejše naloge sindikatov na področju konjiške občine. Izvolili bodo tudi več komisij, ki bodo reševale najrazličnejša vprašanja, da bo sindikalno vodstvo lahko uspešneje reševalo pereče probleme. V komisije bodo poleg članov plenuma predlagali tudi več strokovnjakov iz udarno!

POZIV

k vložitvi prijav za odmero taks po tar. štev. 61-66 ZOT.

Po uredbi o spremembah in dopolnitvah taksne tarife Zakona o taksah (Ur. listi FLRJ štev. 6/56, 16 in 18/57) se morajo plačati takse za:

1. cestna motorna vozila, 2. vprežna vozila, 3. delovno živino, 4. žganjarske kotle, mlatilnice, potočne mline in mline na strojni pogon, 5. hibridno trto in 6. pse.

I.

Takse za cestna prometna vozila, morajo plačati gospodarske organizacije in drugi posestniki motornih vozil razen tistih, ki so po Uredbi oproščeni plačila.

Za cestna motorna vozila ni treba vlagati posebnih prijav, marveč morajo plačati te takse:

a) gospodarske organizacije najpozneje do 30. aprila 1958 za prvo polletje 1958 in najpozneje do 15. oktobra za drugo polletje 1958 pri Upravi za dohodke občinskega ljudskega odbora.

b) drugi posestniki cestnih motornih vozil pa ob registraciji vozila.

II.

Zaradi odmere taks na vprežna vozila, delovno živino, žganjarske kotle, mlatilnice, potočne mline in mline na strojni pogon, hibridno trto in pse, morajo vložiti pismeno prijavo:

1. za vprežna vozila — vsi lastniki oziroma posestniki. Prijave se ne vlagajo za vprežna vozila, ki se uporabljajo izključno za gasilsko službo in za vprežna vozila komunalnih podjetij in obratov ter drugih komunalnih organizacij, ki se uporabljajo izključno le za vzdrževanje snage, lovljenje psov in opravljanje pogrebne službe;

2. za delovno živino — samo zasebni lastniki;

3. za žganjarske kotle, mlatilnice, potočne mline in mline na strojni pogon — samo zasebni lastniki;

4. za hibridno trto — vsi posestniki vinogradov ne glede na to, ali so vinogradi zasebna ali družbena last;

5. za pse — vsi tisti lastniki psov, ki so dolžni plačati takso po odloku o občinski taksi za pse.

Prijave za takse je treba vložiti najpozneje do 31. JANUARJA 1958 pri Upravi za dohodke tiste občine, v kateri je sedež takšnega zavezanca, za hibridne vinograde pa izjemoma pri Upravi za dohodke tiste občine, na področju katere se nahaja zemljišče.

Takse je treba plačati najkasneje do 15. marca 1958, za hibridno trto pa do 30. junija 1958.

Lastniki oz. posestniki vozil ali drugih priprav za proizvodnjo morajo prijaviti neuporabna ali neuporabljena vozila, ali neuporabne in neuporabljene druge priprave za proizvodnjo, ne plačajo pa takse.

III.

Po IX. splošni pripombi k tar. štev. 62 — 66 ZT plača taksni zavezanec, ki ne da občinski Upravi za dohodke podatkov ali pa ji da nepravilne podatke o premoženju, za katerega je treba plačati takso, poleg redne takse še enkratni znesek redne takse kot zvišano takso.

IV.

Tiskovine za vložitev prijav so na razpolago pri vratarju ObLO in pri vseh krajevnih uradih.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
Oddelek za finance

Jadran

TRGOVSKO GROSISTIČNO IN DETAJLISTIČNO PODJETJE

Telefon: uprava 24-56
detajl 20-67
engro 22-54

CELJE, STANETOVA ULICA 13/I

Nudi cenjenim odjemalcem vse vrste oljnatih barv, lakov, firnežev, pleskarske in slikarske potrebščine, pralne in čistilne praške ter vse ostale kemične proizvode na debelo in na drobno. V poslovalnici »Drogerija« pa Vas postrežemo z vsem drogerijskim in kozmetičnim blagom.

Postrežba strokovna in solidna! Priporoča se

KOLEKTIV PODJETJA
»JADRAN«

Pol za šalo, pol zares

V gostilni „Pri Lisjaku“

Sep se je vračal s popoldanskega šihta. Noč je bila jasna. Mesec je plaval po nebesnem morju in zvezde so mežikale v srebrno mesečino.

Sep je segel po robec in si obrisal potno čelo. Že celo uro je od dela, toda telo se ni in ni hotelo ohladiti. Zabukovška jama je pač taka, da izčrpa iz knapa vse, kar se pač iz žilavega telesa izčrpati dá. Že stokrat se je bil Sep zaklel, da bo dal zabukovški martri slovo in se preselil v moderen velenjski rudnik. Toda knapi so že taki ljudje, ki se ne selijo radi. Tak je tudi Sep. Štirinajst let je bil star, ko si je šel v zabukovško jamo služit kruh. Zdaj pa ima za seboj že polnih petindvajset let in v njem je dozorel sklep: kjer sem začel, bom tudi nehal!

Prišel je do gostilne in nenadoma začutil žejo. Sep ni kroničen pijanec, včasih pa se mu kak liter pošteno prileže.

Stopil je noter in naročil.

»Dva deci, belega!«

Naročil je v prazno, nihče ga ni slišal. Krčmar, gospodar Lisjak, je v posebni sobi metal karte, žena pa je v kuhinji pripravljala turško kavo.

»Dva deci, rdečega!« je naročil še enkrat in potrkal na kuhinjsko lino.

»Kdo pa tako nesramno razgraja?« je jezno zakokodajsala krčmarica. Potem se je čez čas pokazala v lini debela, ženska glava. Ko je zagledala Sepa, še vsega umazanega od premogovnega prahu in znoja, je nejevoljno zahreščala.

»Tri noči sem prebedela, nocoj pa ne bom! Pol noči bo kmalu. To pa ne, nocoj hočem mir. Kršenmatiček, jaz sem tudi človek!«

Zaloputnila je z vratci na lini in Sep je ostal sam v zakajenem lokalu. Stisnil je zobe in že je hotel ven, v srebrno noč. Toda nekaj, sam ni vedel kaj, mu je zastavilo pot in zdelo se mu je, da mu nekdo govori.

»Sep, si ali nisi? Ali ne čutiš, kako te prosi razsušeno telo? Daj Sep, saj pol litra si ga privošči!«

Kakor strela iz jasnega je odprl vrata in stopil v posebno sobo.

»Pol litra, belega!« je še enkrat odločno zahteval.

V kotu, pri veliki okrogli mizi, so sedeli kvartači. Med njimi je bil tudi rejeni krčmar Lisjak. Ne on in ne ostali niso slišali Sepa.

»Stavim pet sto!... Hopam!... Stavim dva tisoč!... Ajnc pelja!... Ni res... Imam štiri kenike... Ha, ha, ha...« se je nazadnje zarežal krčmar Lisjak in pomašil tisočake po žepih.

»Liter vina, rdečega!« je Sep udaril s pestjo po mizi.

»Hej, stara, gosti te kličejo!« je zakričal Lisjak in igral dalje, ne da bi se ozrl po prišlecu.

Prišla je krčmarica, natočila liter rdečega, ga postavila pred Sepa in ga v rahlem zasmehu vprašala.

»Se jim boste pridružili?« in je namignila na kvartopirce.

Sep ji ni odgovoril. Odštel ji je denar in jo tako neusmiljeno pogledal, da je pri priči utihnila in jo popihala v kuhinjo.

Ko je Sep spil že dobro polovico in ko se je čas približeval polnoči, je za krčmo zapeljala dolga, črno obarvana limuzina. Vstopili so trije, elegantno oblečeni »gospodiči«. Pridružili so se skupini pri okrogli mizi in že so imeli v rokah tudi karte.

Sep je pil in se zagledal v enega izmed treh novih gostov. Nekje ga je že moral srečati. Brskal je po spominu in vrtal v znani obraz. In bolj ko je Sep premišljeval, hitreje je praznil tudi kozarce. Liter je bil prazen, v Sepu pa je zaplala kri.

»Še pol litra!« je udaril s steklenico ob mizo.

Krčmar je udaril z nogo nekajkrat ob tla, prikazala se je krčmarica, natočila in šla.

Sep je pil, v kotu, pri okrogli mizi pa so metali karte in kričali.

Spet se je prikazala krčmarica, postregla goste s fruškogorcem in koktajlom, vprašala, kdaj prinese turško in že je ni bilo več.

Kvartopirci so začeli trkati s kozarci in med tem se je Sepu zazdelo, da ga je »gospodič«, ki ga je Sep ves čas opazoval, s pogledom izzivalno oplazil. Sep pa se je še bolj izzivalno na ves glas zakrohotal.

»Ha, ha, ha, me gleda, kakor bi mu mater ubil!«

Gospodič je pograbil kozarec in ga s polnim zamahom zalučal v kot, kjer je sedel Sep. In kakor strela z jasnega se je v Sepu razvozljal spomin. Spoznal je napadalca.

»Bunkeraš, prekleti skrivač, se še spominjaš, kako te je Sep potegnil iz bunkerja in te pognal v brigado? Takrat si mi na tihem obljubil eno popiskru. Danes, po trinajstih letih, pa bi rad obračunal! Vprašam te: staviš tudi na delavske žulje ali samo na limuzino, ki te čaka tam zunaj? Govori, skrivač!«

Kvartopirci so prenehali z igranjem, krčmar Lisjak pa je »gospodiče« ljubeznivo opozoril.

»Ne igrajte se z njim, poznam ga. Med vojno je bil za hudiča in pol...«

»Kaaaj...!?...« je zarjul »gospod« v črni obleki in se s polno steklenico fruškogorca pognal proti Sepu.

Toda Sep ne bi bil Sep, ne bi bil zabukovški knap, če bi ne zmogel pomehkuženega fičfiriča. Kakor lev ga je pričakal, ga zgrabil z jeklenimi rokami in že sta bila na cesti. Kaj se je na cesti zgodilo, je videl le zahajajoči mesec, so slišali le petelini, ki so oznanjali decembrsko jutro.

šport • šport • šport • šport • šport

O delu celjskih planincev

Na letni skupščini PD Celje smo slišali razveseljiva poročila. Bogata tradicija planinstva na celjskih tleh poraja iz leta v leto večje uspehe. Pod vodstvom marljivega predsednika tov. Tineta Orla in peščice predanih sodelavcev je PD Celje v zadnjem letu napravilo razveseljiv napredek, ki je razviden v vseh društvenih odsekih. Že kar številka 56.670 obiskovalcev planinskih postojank v preteklem letu nam mnogo pove. Gore so postale za prebivalstvo celjskega okraja pravtako mikavne kakor morje in vse bolj iščejo ljudje v planinstvu svoje sprostitve in osvežitve, doživetij in lepot. Brez dvoma najdejo ljudje vsega tega dovolj v čudovitem gorskem svetu celjskega okraja. PD Celje šteje preko 1378 članstva. Najbolj obiskana postojanka je bila v Logarski dolini, kjer pa še čaka društvo veliko nalog za ureditev vse večjega dotoka planincev in turistov. Razveseljiva je ugotovitev, da je v društvu tretjina članstva iz vrst mladine, kar je brez dvoma tudi zasluga marljivega dela mladinskega odseka, boljše propagande in planinske vzgoje. Tudi alpinistični odsek je bolje zaživel in so v preteklem letu napravili alpinisti 56 vzponov, med njimi 3 prvenstvene, 21 pa 5. do 6. težavnostne stopnje! Med najmarljivejšimi je bil vsekakor markacijski odsek s tov. Kegujem na čelu, ki je markiral kar 16 planinskih poti in dopolnil ter popravil tudi vsa ostala planinska pota. Teža dela je bila na gospodarskem odseku, ki ga je skrbno in uspešno vodil tov. Meštrov Mirko. PD Celje ima namreč 5 planinskih koč ter bivak, vsega skupaj pa 12 gradbenih objektov, v katerih je 400 ležišč, kar predstavlja veliko turistično zmogljivost. Gospodarjenje je bilo na vseh postojankah vzorno, kar je tudi zasluga marljivih in poštenih oskrbnikov, ki so s svojo prizadevnostjo in delovnim poletom pripomogli k lepim društvenim uspehom. Kljub vsemu pa je tu še vrsta perečih gospodarskih problemov in potreb. Planinski koči na Korošici in Okrešlju terjata večjih investicij, depandanso v Logarski dolini bo treba usposobiti za sprejem gostov v l. 1958. Logarska dolina terja še vrsto drugih ureditev (daljnovod, regulacija doline in prostora okrog Planinskega doma, športne prostore, podaljšanje ceste do Rinke itd.). Urediti bi bilo treba vodovod na Golte, dograditi oz. vzpostaviti Rebernikovo zavetišče pri Celjski koči itd. Za ureditev zimsko-športnega centra bi bil najprimernejši svet okoli Celjske koče in Svetine, ker je to najbliže tretjega slovenskega centra — Celja. V poštev bi prišla žičnica, krožna cesta in standardna smuška proga, ki že obstoja. Skratka, potreb in želja je veliko, ki jih bo pa treba vskladiti s trenutno zmogljivostjo društva, celjske občine in okraja.

V razpravi smo slišali še več koristnih predlogov, ki bodo vsekakor novemu upravnemu odboru dobro napotilo za delo. Za predsednika PD Celje je bil zopet soglasno izvoljen tov. Tine Orel, ki bo imel v požrtvovalnih članih odbora dobre sodelavce.

CELJSKI ALPINISTI OB OBČNEM ZBORU SVOJEGA DRUSTVA

V minulih dneh so tudi celjski alpinisti polagali obračun svojega dela. Kar lepo kopico uspehov so dosegli, čeprav je bila njihova senčna plat v tem, da niso uspeli vključiti mladine v društvo, kljub temu, da je v Celju dovolj za gore navdušenih mladih ljudi. Zato so sklenili, da bodo letos pomnožili svoje vrste.

Čeprav je lani plezalo samo 7 članov odseka, so dosegli sorazmerno visoko število plezalnih vzponov, in sicer 43 letnih in 13 zimskih.

Odsek je lani organiziral tudi odpravo v švicarske Alpe, udeleženci pa so se zaradi izredno neugodnih vremenskih razmer povzpeli le na vrh Monte Roso (4.633 m). Za zimske mesece so izdelali program predavanj z diapozitivi in filmi. Prvo predavanje (po slovenskih gorah — z diapozitivi) bo v petek, 17. januarja ob 19. uri v društveni pisarni PD Celje. Mladina vabljena! R.

SPORT NA I. GIMNAZIJI

Dne 12. jan. 1958 je bilo na I. gimnaziji pokalno tekmovanje v namiznem tenisu. Prehodni pokal je osvojila II. gimnazija, ki je premagala I. gimnazijo (5:4) in IKS (5:2). Drugo mesto je osvojila I. gimnazija, ko je premagala IKS (5:0). Najboljši igralec na turnirju je bil Mladen Jazbec I. gimnazija, ki ni izgubil nobene partije. -č-

JIU-JITSU IN JUDO TUDI V CELJU

Brez dvoma smo že vsi slišali za čudovito orožje, skrito v človeku samem, ki se imenuje z japonskim imenom jiu-jitsu, za šport belih kimon, ki ga goje že marsikje v Sloveniji, za judo. O teh stvareh le vemo to in ono, nismo imeli pa doslej v Celju še priložnosti, da bi se sami priučili mnogim učinkovitim prijemom jiu-jitsa, da bi se uvežbali mete juda in si tako ustvarili močno orožje, ki nam bi le prečesto lahko služilo v raznih prilikah življenja.

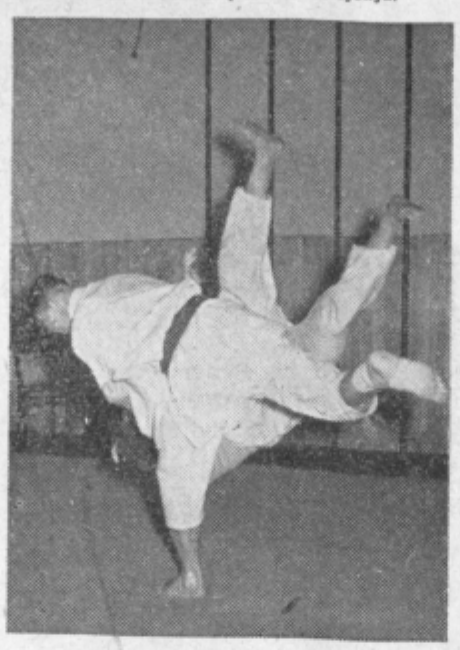

Takoj po Novem letu, že v januarju se nam nudi priložnost, da se spoznamo s to japonsko tajno na tečaju jiu-jitsa in juda na II. gimnaziji v Celju. Vodil ga bo judo mojster Ivo Reya (1. dan). R.

ŠAH

Pred dnevi je bil zaključen kvalifikacijski turnir Celjskega šahovskega kluba. Tunirja se je udeležilo 14 igralcev. Med njimi je prvih osem izpolnilo normo za dosego IV. kategorije. Vrstni red prvih osem je naslednji: Zmagal je Hribar z 11 točkami, sledijo Roje, Krumpak, inž. Klinger, Lesjak, Hočevar, Jurkovič in Rehar.

V petek, 24. januarja bo imel Celjski šahovski klub svoj redni letni občni zbor. Občni zbor bo v Šahovskem domu s pričetkom ob 18. uri.

Sankači - na štart

Na Jesenicah je končno zapadel sneg! Skoraj najbolj so se ga razveselili sankači, ki se že od avgusta pripravljajo na letošnja tekmovanja. V nedeljo so izvedli klubske tekme s tekmovalnimi sanmi, to nedeljo pa bodo velike mednarodne tekme eno in dvosedov. Program letošnjih sankaških prireditev je zelo pester. Naši najboljši sankači bodo sodelovali na tekmovanju za veliko nagrado Koroške, na avstrijskem državnem prvenstvu in svetovnem prvenstvu v Krynici na Poljskem.

Upravni odbor SK Jesenice je te dni priredil sodniški tečaj za svoje člane in članice. Prepričani pa so tudi, da bodo za ta šport navdušili kar največ mladine, in sicer s tekmovanji z navadnimi sanmi.

Tako torej na Jesenicah! Kaj pa v Celju, Laškem, Velenju...? Tudi pri nas je dovolj mladine, samo...

ZADNJI SPORTNI DOGODKI

Prav pičli so. Snega pač ni in zimski športi se v celjskem okraju ne morejo razmahniti. Namesto snega smo v teh dneh imeli takšne nalive, da je Savinja kar krepko narasla... Brez dvoma bo šolska mladina celjskega okraja v mnogočem prikrajšana v semestralnih počitnicah za zimsko razvedrilo in veselje.

Belajeva je nastopila v Grindelwaldu, kjer se v teku na 10 km ni dobro odrezala, saj jo srečamo na 22. mestu, dočim je Rekarjeva bila sedma! Bolje se je odrezala v štafeti 3×5 km, ki je bila kombinirana z neko češko tekačico. Izven konkurence se je mešana jugoslovansko-češka štafeta uvrstila na 4. mesto!

Na I. gimnaziji je bil srednješolski turnir v namiznem tenisu, kjer so za veliko presenečenje poskrbeli mladinci II. gimnazije, ki so v finalu premagali I. gimnazijo s 5:4!

Ostali športni dogodki so se odvijali za zeleno mizo ob letnih skupščinah. Tako so v zadnjem tednu zborovali nogometni sodniki CNP, rokometaši Celja, vse v večjem številu pa polagajo obračune svojega dela tudi društva Partizan v celjskem okraju. Več o tem pa prihodnjič!

Lužnik France, sekretar Celjske smučarske podzveze

Smo sredi zime brez snega, katerega si žele tisoči pripadnikov naše organizacije v okraju!

Smučanje sodi brez dvoma med najpopularnejše športe v naši domovini, žal je pa tudi najbolj odvisen od klimatskih razmer, ki so v poslednjem desetletju skopo odmerjale sneg naši mladini.

Priljubljenost in popularnost te športne panoge se zraža tudi v številu osnovnih organizacij, ki jih je v okraju kar 44. Prav posebno smo veseli številnih šolskih smučarskih aktivov v oddaljenejših krajih, kjer ni bilo nobene druge telesnovzgojne organizacije. Ti aktivi naj bi bili zarodek bodočim športnim in partizanskim društvom.

Največ pripadnikov se ogreva za alpske discipline, dočim razveseljivo raste zanimanje za teke in skoke, posebno v dolinskih krajih.

Za množičnost je bilo v poslednjih letih dovolj storjenega, vendar je bilo posvečeno premalo skrbi kvaliteti tekmovalcev. Vzroki so v neugodnih zimah, dragih rekvizitih ter v pomanjkanju gmotnih sredstev za izvajanje tečajev in tekmovanj. Zaradi draginje tudi tehnični kader nima potrebne opreme, dočim so le redki učitelji na naših šolah, ki bi imeli primerno opremo za posečanje vaditeljskih tečajev.

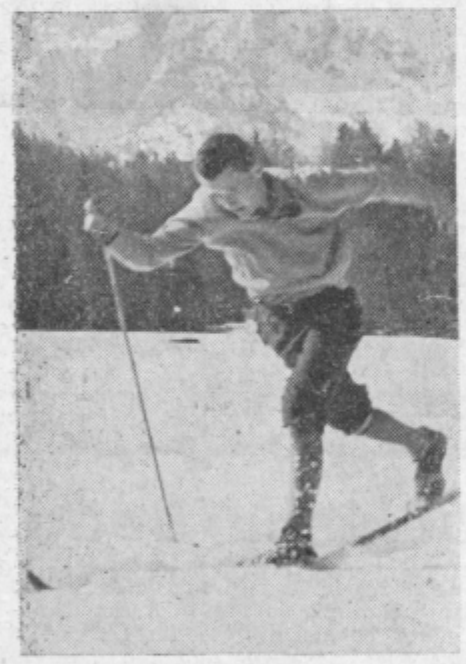

Verk Emil — najboljši tekač na smučeh v okraju.

Med največje športne dogodke v letih po osvoboditvi bomo lahko šteli letošnja pionirska in mladinska tekmovanja, za katera so dali iniciativo Zveza prijateljev mladine ter Republiški zvezi Partizana in smučarsko društvo, mladinska in pionirska organizacija ter šole. Predvidevamo, da bo v našem okraju tekmovalo skoraj 6.000 mladine v izbirnih tekmovanjih za občinska, okrajno in republiško prvenstvo. Med ostale prireditve pa sodijo: mednarodne skakalne tekme v Velenju, okrajno smučarsko prvenstvo za člane in članice v vseh disciplinah ter prvomajski slalom na Okrešlju. Razen teh pa se bo še vsaka organizacija brigala za interna in meddruštvena tekmovanja.

Velik delež za razvoj smučarskega gibanja daje predvsem organizacija Partizan, ki v zimskem času na ta koristen način izpopolnjuje svoj delovni program.

In naše perspektive? Za množičnost — za kvaliteto pa snežne in dolge zime ter žičnice in vzpenjače.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 123 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, ČETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISK CELJSKA TISKARNA V CELJU

POZIV

K VLOŽITVI DAVČNIH PRIJAV ZA ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1957 IN PAVŠALNO ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1958.
ROK ZA VLOŽITEV DAVČNIH PRIJAV JE OD 1. JANUARJA DO VKLJUČNO 31. JANUARJA 1958.

I. DOHODNINA

Davčni zavezanci zasebnega sektorja in zasebne pravne osebe, ki so v letu 1957 opravljali kakršnokoli pridobitno delo ali izvrševali samostojne poklice z namenom pridobivanja dohodkov ali so imeli dohodke od zgradb in od drugih imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo zaradi odmere dohodnine vložiti davčne prijave na predpisanem obrazcu v zgoraj določenem roku.

Davčne prijave je treba vložiti pri pristojni občini, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče, odnosno pravna oseba svoj sedež.

Davčno prijavo za dohodke od zgradb morajo vložiti tudi tisti davčni zavezanci, katerim je bila dohodnina od obrtne dejavnosti že vnaprej pavšalno odmerjena. Prav tako morajo vložiti davčne prijave za dohodke od zgradb tista kmetijska gospodarstva, ki imajo zgradbe v mestnih okoliših in kopališčih, klimatskih in turističnih krajih. Za dohodke od zgradb se računa tudi vrednost lastnega stanovanja.

Davčne prijave lahko oddajo zavezanci osebno ali po pošti.

Dohodki iz uslužbenskega razmerja ne spadajo v davčno osnovo in jih ni treba izkazovati v davčni prijavi.

Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazen v višini 3 % od predpisanega davka, če pa prijave ne vloži niti na pismen poziv, pa 6 % predpisanega davka.

Kdor vire dohodkov utaji oziroma prijavi neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da bi se izognil plačilu davkov, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti davčne prijave:

1. Kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno iz kmetijstva.
2. Delavci, nameščenci, uslužbenci in upokojenci glede dohodkov iz uslužbenskega razmerja.
3. Postreščki, ulični prodajalci časopisov, snažilci obutve in podobni delavci, ki plačujejo dohodnino v stalnem letnem znesku, če nimajo kakih drugih dohodkov, za katere je predpisana vložitev davčne prijave.
4. Osebe, ki so imele dohodke od dobitkov za srečke in druge vrednostne papirje, od dobitkov stav v gotovini ter na športnih in drugih prireditvah.

II. PROMETNI DAVEK

Hkrati in v istem roku z davčno prijavo dohodnine morajo vložiti na posebnem obrazcu letno prijavo za prometni davek tisti davčni zavezanci, ki opravljajo promet, zavezan plačilu prometnega davka.

Davčne zavezance opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav ne bo podaljšan.

III. PAVSALNA ODMERA

Na podlagi čl. 37 Uredbe o dohodnini, se odmerja dohodnina pavšalno za davčno leto vnaprej tistim obrtnikom, ki ne zaposlujejo tuje delovne sile. Vajenci se ne štejejo za tujo delovno silo.

Pozivamo vse prizadete davčne zavezance, da v času od 1. I. do 31. I. 1958 vložijo davčne prijave, v katerih je treba navesti kosmati dohodek, ki ga bodo predvidoma dosegli v letu 1958 ter proizvodne in režijske stroške, ki bodo potrebni za dosego teh dohodkov.

Hkrati z davčno prijavo za pavšalno odmero dohodnine, je treba napovedati tudi promet, ki bo predvidoma dosežen v letu 1958.

Za pavšalno odmero je treba napraviti povsem ločeno davčno prijavo.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE — UPRAVA ZA DOHODKE

PRAŠIČJEREJCI POZOR!

Če zaklanih prašičev ne boste odirali, bo to škodilo Vašemu žepu. Zato prašiče oderite in odnesite kožo zbiralnici KOTEKSA, ki Vam bo plačal lepe denarce

Delavski svet podjetja »AUREA«, Celje, proizvodnja modne bižuterije

razpisuje naslednja delovna mesta

računovodja

Pogoj: potrebna šolska izobrazba in praksa za samostojno vodenje računovodskih poslov.

obratovodja

Pogoj: zlatarski mojster ali zlatarski pomočnik s 15-letno prakso za samostojno vodenje obrata. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. —

Nastop službe takoj. — Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja, poštni predal 72.

objave in oglasi • objave in oglasi

REVIZIJA VOLILNIH IMENIKOV

Na podlagi navodil o reviziji in prepisovanju splošnih volilnih imenikov (Ur. list FLRJ, štev. 51-57 z dne 11. 12. 1957), naj se državljani, ki so se za stalno naselili na območje celjske občine, pa še niso vpisani v volilnem imeniku, in osebe ki imajo volilno pravico pa še niso vpisane v volilni imenik, čimprej zglasijo zaradi vpisa pri matičnem uradu — volilni imeniki — Obč. LO Celje, Trg V. kongresa, štev. 1, soba štev. 5 (stari magistrat).

Pripominjamo, da bomo popravke v volilni imenik vnašali le do 1. februarja 1958.

Matični urad Obč. LO Celje

POZIV

Na podlagi čl. 56 in 60 Zakona o narodni obrambi ObLO Celje pozivamo vse mladince rojene v letu 1940, ki stanujejo na območju občine Celje, da se vpišejo v seznam obveznikov — nabornikov.

Vpis bo pri krajevnih uradih Skofja vas, Store in Smartno v Rožni dolini za obveznike — nabornike, ki stanujejo na njihovem območju.

Za obveznike — nabornike mesta Celja na odseku za Narodno obrambo pri občinskem LO Celje, Gregorčičeva 5 soba 1 po naslednjem dnevnem in abecednem redu:

14. I. od črke A—C
15. I. od črke Č—F
16. I. od črke G—J
17. I. od črke K
18. I. od črke L—M
20. I. od črke N—P
21. I. od črke R—S
22. I. od črke Š—T
23. I. od črke U—Ž

Vpisovanje bo dnevno od 7. do 12. ure.

Opozarjamo mladince letnika 1940 kakor tudi starše, vsa podjetja, urade in druge ustanove, kjer so ti mladinci zaposleni, da bomo uvedli proti njim kazenski postopek na podlagi Zakona o narodni obrambi, če se ne bodo odzvali pozivu za vpis v seznam nabornikov.

Vsak mladinec mora imeti s seboj pri vpisu osebno izkaznico.

TOVARNA AERO, CELJE

sprejme, izvežbano administrativno moč z znanjem strojepisja za komercialni oddelek in kemijskega tehnika za laboratorij.

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

PRIJAVA O SPREMEMBAH BIVALIŠČ

Opozarjamo vse državljane, da morajo vsako spremembo stanovanja, preselitev ali stalno odselitev v območju Obč. LO Celje takoj oz. najpozneje v 24 urah javiti na matičnem-prijavnem uradu Obč. LO Celje, Trg V. kongresa štev. 1, soba štev. 5 (stari magistrat).

Vsako neprijavo omenjenih obveznih prijav bomo na podlagi Uredbe o prijavljanju prebivališča in Uredbe o prijavah stalnega in začasnega bivališča, Ur. list FLRJ, štev. 59-50, prijavili sodniku za prekrške.

Matični urad Obč. LO Celje

P R O D A M

del odlično ohranjene stanovanjske hiše: dve sobi, kuhinja ter vse ustrezne pritikline. Stanovanje je v pritličju, v Leskoškovi ulici 2. Vse informacije dobite istotam v I. nadstropju — levo.

PISARNIŠKO MOČ veščo strojepisja in pisarniških del sprejme takoj SGP »Stavbenik« Celje.

MANJŠE POSESTVO vzamem v najem, grem tudi za oskrbnika. Lebarič, Ponikva pri Grobelnem.

NUDIM hrano in stanovanje osebi, ki bi pazila na enoletnega otroka v dopodanskih urah. Ploščec Ivanka, Celje, Tomšičev trg 1/II.

PRODAM ljubitelju psov lepega mladega dresiranega ovčarja. Breg 10, Celje.

PRODAM enostanovanjsko hišo vseljivo z velikim vrtom v Celju. Naslov v upravi lista.

PRODAM malo posestvo — 1 ha — 5 minut od trga Braslovče, primerno za upokojenca. Naslov v upravi lista.

PRODAM delno vseljivo stanovanje v centru mesta. Informacije: Celje, Stanetova 11/I.

PRODAM višinsko sonce, dva kosa enokrilnih balkonskih vrat, nove moške škornje št. 42 in glinasto peč. Naslov v upravi lista.

PRODAM kravo (mlekarico) šest let staro pšenične pasme. Poizvedbe: Celje, Zagrad 108.

PRODAM ugodno posestvo 4 ha zemlje (gozd, sadovnjak, njive) s hišo in gospodarskim poslopjem v Laškem. Hiša takoj vseljiva. Krajnc Anton, Laško, pod Gorico 66.

PRODAM pet kosov novih okenskih rolet na gurte (99×190 cm). Naslov v upravi lista.

ZARADI bolezni prodam blizu Celja lepo arondirano posestvo šest hektarjev. Naslov v upravi lista.

PRODAM ugodno lepo kuhinjsko pohištvo. (Cena 18.000 din). Meško Celje, Aškerčeva ulica 1/III.

KUPIM dvosobno stanovanje v Celju ali v bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

KUPIMO dobro ohranjen pisarniški pult ali leseno steno (visoka ca. 1 m). Vprašati na upravi lista.

KUPIMO kompresor za polnjenje gum. Kmetijska zadruga, Ljubečna.

ODDAM opremljeno sobo in sprejmem sostanovalca. Vprašati: Kersnikova ulica 7, Celje.

DVE DIJAKINJI (samo nižješolki) sprejmem s 1. februarjem na stanovanje. Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro »marljiva«.

PROSIM najditelja zlate zapestnice, da jo vrne proti nagradi na naslov: Berglez Anica, Trg Svobode 3, ker mi je drag spomin.

PREKLICUJEM neresnične besede o Cater Lojzki, Celje, Breg 36 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Crnobrnič Ostoja, Celje

ZAHVALA

Zdravnikom otroške bolnišnice ter zdravnikom kirurgičnega oddelka splošne bolnišnice v Celju iskrena zahvala za skrb in prijaznost ob zdravljenju naše hčerke Borlak Stanislave.

Zahvaljujemo se tudi vsemu strežnemu in bolniškemu osebju za njihovo prizadevnost.

Družina Borlakova
Zadobrava

TRGOVSKO PODJETJE
ELEKTRO-RADIO CENTER
CELJE
Ljubljanska cesta 10,
tel. 21-32

sprejme takoj
2 TRGOVSKA POMOČNIKA IN
1 TRGOVSKEGA POSLOVODJO

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Ponudbe poslati na upravo podjetja do 25. 1. 1958.

radio 202m

Nedelja, 19. januarja
12,10 Pogovor z državljani
12,20 Za naše podeželje
13,00—14.00 Prenos sporeda RL
14,00 Želeli ste — poslušajte!
15,00—23,00 Prenos sporeda RL

Ponedeljek, 20. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 Koncert godbe na pihala Tovarne emajlirane posode p. v. Rafka Kosa
17,35 Športniki o športu
17,45 Zabavna glasba, vmes reklame in objave

Torek, 21. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 Pojo pevski zbori z Vranskega p. v. Staneta Bartola
17,35 Kulturni obzornik
17,45 Zabavna glasba, vmes reklame in objave

Sreda, 22. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 Igra tamburaški zbor Svoboda Celje p. v. Ferda Pilliha
17,35 »Dva para rok — 15,000 ton — reportaža iz Savinjske opekarne v Žalcu
17,45 Zabavna glasba, vmes reklame in objave

Četrtek, 23. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 prir. R. Stolz: Offenbachova fantazija
17,40 Gospodinjske beležke

Petek, 24. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 V ritmu valčka in polke...
17,35 To bo zanimalo tudi vas...
17,45 Zabavna glasba, vmes reklame in objave

Sobota, 25. januarja
14,35 Želeli ste — poslušajte!
14,50 Zabavna glasba, vmes objave
15,00—17,00 Prenos sporeda RL
17,00 Domača kronika
17,15 Zabavna glasba, vmes reklame in objave
17.25 Za vsakegar nekaj...
18,00—24,00 Prenos sporeda RL

gledališče • gledališče

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 17. jan. ob 19 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — Gostovanje v Vidmu-Krškem
Sobota, 18. jan. ob 20 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — Izven
Nedelja, 19. jan. ob 14 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — Gostovanje v Topolšici
Torek, 21. jan. ob 20 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — torkov abonma in izven
Četrtek, 23. jan. ob 16 in 20 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — Gostovanje v Kranju
Sobota, 25. jan. ob 19 — Dnevnik Ane Frankove — Gostovanje v Slov. Konjicah
Nedelja, 26. jan. ob 15.30 — Alejandro Casona: Drevesa umirajo stoje — izven

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE

Od 16. do 21. I. 1958, »Piknik«, ameriški barvni Cinemascope film
Od 22. do 25. I. 1958, »Ljudje brez važnosti«, ameriški film

KINO METROPOL, CELJE

Od 22. do 25. I. 1958, »Male stvari«, jugoslovanski film
Od 26. do 29. I. 1958, »Legenda o Ugetsu«, japonski film
Dne 19. I. 1958, ob 10. uri matineja »Hondo«, ameriški film

MONGOLIJA

Od Džingiskana do Cedenbala

V središču Azije med sovjetsko Sibirijo in prostrano Kitajsko leži pokrajina, ki jo svet pozna pod imenom Mongolija. To je za Sovjetsko zvezo druga ljudska država v svetu. Meri milijon in pol kvadratnih kilometrov in se razteza od puščave Gobi pa tja do planinskega masiva Altai. Ta ogromna pokrajina izrazito nomadskega značaja šteje nekaj več kot dva milijona prebivalcev.

Stara je mongolska država in star je narod, ki v njej živi. Nekoč, predvsem pa v 13. stoletju, je bila Mongolija veliko bolj znana Evropi kot je danes. Takrat je močni in sposobni vojskovodja Džingiskan združil mongolska plemena in jih popeljal čez puščave, stepe in prostranstva na zapad. Ustvaril je ogromno državo, ki je segala od Tihega oceana, ki danes obliva Mandžurijo, Korejo in Kitajsko, pa sem do Sredozemskega morja in obal Črnega morja. Bližnji in Srednji vzhod. Dobršni del današnje evropske Rusije, del Indije, večji del Kitajske, vse je bilo pod njegovo in oblastjo njegovih sinov. To je bil vzpon, nagel in veličasten. Sledil pa mu je ravno tako hiter razpad ogromne države zaradi neenotnosti in notranjih uporov raznih podjarmljenih plemen.

Mongolijo so si potem stoletja delili Rusi in Kitajci. Velik Kitajski zid naj bi obvaroval vzhodne pokrajine pred novimi vdori Mongolov. Od nekdanje slave skoraj nič več ni ostalo. Deželo so duhovno vodili svečeniki v Urgi in o veličini Karakoruma, sedeža Džingiskana, so govorila samo še ustna izročila. Mongoli, nomadski pastirji se gotovo že niso več zavedali slavne preteklosti, ki pa je bila docela jasno zapisana v zgodovini evropskih in drugih narodov.

Narod je trpel od lastne zaostalosti, od izkoriščanja Kitajcev in Rusov ter hkrati od skrivnostnih verskih poglavarjev v Uti.

Oktobrska revolucija je vplivala tudi

Prosvetljevanje je začetna stopnica mongolskega prebivalstva. V Mongoliji delujejo številna kulturna društva. — Na sliki vidimo dekleta in vojake. Zanimivo je videti njih narodne noše in uniforme vojakov, ki so popolnoma enake uniformi sovjetske armade.

na Mongolijo. Na njihovih tleh so se bili težki boji med rdečearmejci in belogardističnim generalom baronom von Ungern, ki je v daljni Aziji podlegel novim silam.

Leta 1924 je mongolski vodja, narodni junak Čoibasan ustanovil ljudsko republiko. Nomadske navade in prilike pa so se le počasi oddaljevale iz te tajinstvene, zasanjane in siromašne dežele. Mongoli so si izbrali novo upravno središče Ulan — Bator. Le-to se je od ustanovitve prestolnice razvilo v modernejše mesto s približno 100.000 prebivalci. Splošna zaostalost in nepismenost je narekovala voditeljem Mongolije, da so vabili strokovnjake iz Sovjetske zveze in kasneje tudi iz LR Kitajske v svojo deželo. Leta 1946 so pomagali graditi industrijo in prosvetljevati prebivalstvo. Leta 1946 so v Mongoliji osvojili rusko cirilico, ker je bila pisava budističnih menihov preveč zapletena za preproste ljudi. Dejansko je notranja ureditev Mongolije za las podobna ureditvi v Sovjetski zvezi. Tudi vojsko urijo sovjetski oficirji. Njih uniforme so popolnoma enake sovjetskim, pa tudi orožje je sovjetskega izvora. Mongolija je bila v časih druge svetovne vojne sovjetski zaveznik in njihovi vojaki so se borili na strani sovjetske armade. Tako so, morda se tega niso zavedali, stopali mongolski borci po stopinjah Džingiskana in svojih prednikov ter prišli celo dlje — do Dunaja in Berlina.

Vsa gospodarska rast današnje Mongolije je plod 24-letnega razvoja v ljudski državi. Poseben napredek je dosegla Mongolija po vojni. Imajo nekaj tovarn, električno centralo, opekarne, predelovalnice kože in mesa, okoli 600 kilometrov železnice in nove ceste namesto nekdanjih karavanskih potov. Mongolija je še vedno agrarna, ali bolje, pastirska država. Imajo blizu dva milijona konj, 775.000 kamel čez dva in pol milijona goved, blizu 4 milijone koz in okoli 13 milijonov ovac. Glavni izvoz teh čredinskih pridelkov gre v Sovjetsko zvezo za razno potrošno in industrijsko blago.

Po drugi svetovni vojni so priskočile Mongoliji na pomoč tudi druge države vzhodnega bloka. Nemci gradijo v Mongoliji tovarno barv, Severni Korejci tovarno stekla itd.

Državna ureditev je na enakem principu kot v Rusiji. Parlament ima Veliki in Mali Heruldan. Čez mongolsko ozemlje pelje daljnovzhodna železnica, ki veže Moskvo in Peking. Vplivi z obeh strani so očitni. S sovjetske strani prihaja seveda veliko več materialnega vpliva, toda s strani Kitajske precej duha samostojnosti v socialističnem razvoju. Na čelu vlade je premier Cedenbal, ki je bil lani na obisku v naši državi. Mongolija je postala članica Združenih narodov in vse hitreje stopa pred svet ko znana država, ki je prej stoletja in stoletja ždela v temi, pozabljena in zapuščena. Toda v Mongoliji so našli tudi zelo vabljive reči — petrolej in uranij. Ne bodo ta odkritja v škodo popolne samostojnosti dežele? Sami Mongoli teh najdb gotovo ne bodo mogli izkoriščati. Trgovina je sedaj ozko povezana v sovjetsko mongolske in mongolsko kitajske družbe. Torej spričo splošnih pogojev domovina Džingiskana vendarle ni čisto neodvisna. Zapad te države dolgo ni hotel priznati za samostojno, to pa zaradi mnenja, češ Mongolija itak ni nič drugega kot ena izmed sovjetskih republik. Pa vendar se kažejo prvi znaki samostojnega političnega in gospodarskega življenja v deželi, ki se trudi enakopravno stopiti v politično areno sveta. Mongoliji se vrača prizvok, ki ga sliši svet, čeravno ne tak prizvok, ki je pred sedmimi stoletji silil mnoge poglavarje civilizirane Evrope k ponižnosti in strahu.

Ceravno so v Mongoliji zgradili že veliko cest in okoli 600 km železnic, je promet vendar v glavnem še vedno navezan na star način. Karavane velblodov so še vedno vsakdanja slika v oddaljenejših krajih, kjer drugih prometnih sredstev še ni.

Kakršna koli je že bila preteklost razsežne pokrajine med puščavo Gobi in Altajskim pogorjem, danes tam nastaja nova Mongolija, ki res v ničemer ni več podobna državi Džingiskanovih časov. O tej preteklosti govori samo še izmikajoča se zaostalost in nekaj budističnih samostanov v okolici Urge, dokoder so nekoč vladali živi Bude milijonom Azijcev.

Lovska kolegialnost

filmski barometer

je ta teden precej v zadregi, ker se nobeden od množice narodov, ki so »pokazali na ogled« svoje filme, ni prav posebno izkazal. Edina izjema bi bili morda Japonci in delno Madžari. Švedi in Amerikanci (dvakrat) pa so nas samo ozlovoljili ali razočarali.

VRTILJAK
Mestoma kar domiselni režiserski prijem. Sicer pa, ljudje pravijo: »Oh, kako luštkana je bila »(glavna junakinja namreč), »vzhodni filmi me ne morejo ogreti« itd. Vsak pač po svoje, kakršne ima oči.

TRI KORAKE DO VISLIC
je vskočil zato, ker je imela Kleopatra zamudo. Kdor ima rad, da se mu živci malo napno, je bil zadovoljen.

VELIKA AVANTURA
Toda samo v naslovu. Ogled filma je bil vsekakor kaj »majhna« avantura. Razen nekaterih ljubkih prizorov, ki so nas prebudili iz spanja, ni bilo prav ničesar, kar naj bi vsaj do neke mere opravičevalo nadebudni naslov. Ha, barvni film! Verjetno so bili vsi gledalci barvno slepi, ker so videli samo rjavo in nič več.

KLEOPATRA
Naj živi slavna, pestra in mogočna antična zgodovina in njeni petični hollywoodski interpretatorji! Čeprav se še tako »sili v zgodovino«, film vanjo ne bo prišel, pa če premore še toliko lepih nog in misterioznih pogledov.

SEDEM SAMURAJEV
Japonci so veliki umetniki, čeprav po običaju ne morejo zadovoljiti okusa povprečnega evropskega gledalca. Je celjska publika »povprečno evropska«? Priznati pa moramo, da so bili »samuraji« veliko bolj »evropski«, kot pa smo bili doslej navajeni. TIG

ZAŠČITNA OBLEKA PROTI SATELITU

Neki italijanski trgovec je poskušal izkoristiti sovjetski satelit v poslovne namene. Pri tem delu pa je skoraj sam izgubil življenje. V zakotnih vaseh je prodajal lahkovernim kmetom »zaščitne obleke proti izžarevanju sovjetskega satelita«. Kupčija mu je prinesla lepe denarce, dokler se ni znašel neki kmet, ki je pred zbranimi kupovalci razkrinkal lažnjivca. Policija je komaj rešila trgovca iz rok podivjanih kmetov, katerih neznanje je hotel izkoristiti.

ZANIMIVOSTI

POLIGLIKIN — NOV NADOMESTEK ZA KRI

V inštitutu za hematologijo in transfuzijo krvi v Moskvi so izdelali nov nadomestek za kri, ki je dobil ime poliglikin. Ta preparat pridobivajo na sintetični način. Podoben preparat so pred nekaj leti izdelali na Švedskem, pozneje pa tudi v drugih evropskih deželah in v Ameriki. Toda prvi preparat, ki so ga imenovali dekstran, je imel nekatere pomanjkljivosti. Največja je bila ta, da organizem ni mogel sprejeti brez posledic več kot 700 kubikov tega nadomestka. Poliglikin pa ima to prednost, da celo doza treh litrov ne povzroča strjevanja krvi.

Znano je, da so zaloge krvi v bolnišnicah in transfuzijskih zavodih omejene, saj se kri lahko hrani le pod specialnimi pogoji in to največ 40 do 50 dni. Poliglikon, ki ga izdelujejo iz sladkorja, pa lahko hranijo vrsto let v navadnih omarah in ne izgubi zdravilnih sposobnosti. Po učinku je ta nadomestek zelo podoben krvni plazmi, v nekaterih primerih ima celo boljše sposobnosti.

MNOŽIČNA PRODUKCIJA UMETNIH DIAMANTOV

Leta 1955 so v Ameriki prvič izdelali sintetični diamant. Od takrat do danes so izdelali 100.000 karatov sintetičnih diamantov za industrijo. Njihova vrednost znaša okoli 250.000 dolarjev.

Proces proizvodnje sintetičnih diamantov čuvajo kot največjo tajno. Znano je le to, da diamanti, katerih barve varirajo od kristalno čiste do črne, nastajajo pri temparaturi 2000 stopinj ter pod pritiskom 100.000 atmosfer. Zaenkrat lahko izdelujejo le drobne diamante (industrijske), ki jih uporabljajo za vrtalne stroje, ne morejo pa izdelati večjih primerkov, ki bi jih uporabljali za nakit.

SPOL OTROKA PO ŽELJI

Neki angleški biokemik je nedavno izjavil, da bo v treh letih izdelal tako kemično substanco, s pomočjo katere bodo lahko starši vnaprej izbrali spol bodočemu otroku.

AKADEMSKA DIPLOMA — LEGITIMACIJA ZA GOSTILNE...

V Južni Rodeziji je pitje alkohola črncem prepovedano. Zdaj so naredili izjemo. Alkoholne pijače smejo »belci« točiti tistim črncem, ki se lahko legitimirajo z diplomo, ki dokazuje, da so dokončali fakultetno izobrazbo. To je prvi primer, da akademska diploma služi med drugim tudi kot legitimacija za vstop v gostilno.

»DIŠEČE« OGRAJE

V Holandiji so postavili več »dišečih« ograj, ki naj bi zaščitile vrtove in sadovnjake pred zajci in drugimi škodljivci. Te ograje so narejene iz količkov, med katerimi je na vsakih 15 cm od zemlje napeta vrvica, namočena v ekstraktu, pridobljenega od ptic roparic. Vonj tega ekstrakta toliko plaši zajce, da beže in ne poskušajo prodreti v zagrajeno zemljišče. Ekstrakt obdrži svoje lastnosti polnih šest mesecev.

bodice · bodice · bodice

PROSVETA V GORAH

Veste, kje je Podvolovjek?
To je kraj dovolj visok.
Tam učitelja imajo,
da jim vzgaja rod otrok.

A učitelj mora jesti,
to napako pač ima,
da po delu v dveh izmenah
mu ne usahne moč duhá.

Teden vsak mu druga hiša
kuha kaj za pod zobé,
on pa hodi po številkah,
razkropljenih v te bregé.

Menja mize in recepte
tu med dobrimi ljudmi.
V soncu, snegu in viharju
hodi, dela in živi.

VSA ČAST!

Poglejte, po cesti direktor gre
kar peš in z aktovko v roki!
Od Juteksa v Žalcu je, to se ve,
pozná ga že svet široki.

Odklonil je jurčkov nekaj sto,
ko premije so delili,
da ne bi preveč razlike biló
med njimi, ki so se trudili.
Nazadnje je vendarle premijo vzel
— le jurčka več kot vsak drugi
in ves kolektiv mu je vesel
zaploskal ob novi zaslugi.

Pri Juteksu, ne pa nekje drugje,
se v Žalcu tako je zgodilo.
Ta častni vzgled nam dovolj pove,
zato naj nam bo v bodrilo!

PRED IZLOŽBO

Kdo neki sred mesta leži tam na cesti
kot klada negiben in trd brez zavesti?
Nemara se z vinčkom preveč je nalil
in zdaj bi na tlaku se rad odpočil...

Prijeli moža so, a bil je kot mrtev.
Spet alkohol - demon zahteval je žrtev?
A vendar še diha, še malo je živ
ta revež, ki sam si nesreče je kriv!

Trijé so ga dvignili — ne brez težave
in v hipu se stresel od nog je do glave,
potem pa odprl je usta, oči...
A čudno — po vinu zadišal nič ni!

»Sem trezen kot voda,« je tiho povedal,
»v izložbo sem tisto le malo pogledal,
tam videl sem cene za moško blago.
In padel sem kakor pod srčno kapjo...«

film · film · film · film · film · film

Blišč in zgodovinska beda

V zadnjih dneh smo imeli dva filma na programu, ki »obravnavata« zgodovinsko snov iz starega sveta. Pravzaprav nas naj ne čudi, če sta ti dve filmski verziji izrazito poamerikanjeni. Ameriškim producentom ni toliko do tega, da bi njihovi zgodovinski filmi bili res tudi zgodovinski. Njih mika le razvpitost (ki pa je po navadi zelo oddaljena od dejstev) zgodovinskih osebnosti, da lahko dajo duška svoji prislovnični razkošnosti.

Oba filma sta nastala po revolucionarnih dogodkih v Egiptu. Ljudje so se začeli zanimati za Egipt in Amerikanci bi se sami sebi izneverili, če bi tako priliko izpustili iz rok. Tako sta nastala filma »Faraon« in »Kleopatra«. Ne rečemo, da v teh filmih ni bilo zanimivih in tudi zgodovinsko resničnih prizorov. »Faraon« je izvrsten v masovnih scenah gradnje, kot je »Kleopatra« prinesla kino obiskovalcem res nekaj resnic. Toda producentom bi bili vsi zelo hvaležni, če bi v filmu namesto nekaterih nevažnih scen, raje prikazali nekaj iz zanimive egiptovske mitologije. Med drugim je balet v »Kleopatri« tako zelo daleč od plesne umetnosti Orienta, kaj šele od obrednih plesov starega sveta. Vse skupaj izpade za povprečnega poznavalca zelo, zelo laično.

Toda dosegli so namen. Dvorane so bile polne tudi pri nas in marsikdo, ki doslej o Egiptu in starem svetu ni nič vedel, ve sedaj nekaj več in od tega dober del napačnega.

Švedski film »Velika avantura« je v Celju »pogorel«. Pa vendar je bil kot poprej oni kitajski in ruski, zelo prijetna sprememba. Popeljal nas je iz običajnega gledanja fantazije na ekranu v svet resničnosti, nam še vedno in to vedno bolj tuje prirode. Škoda. Je že tako. Blišč odtehta bedo duha. -ček

Kleopatra, toda taka, kot si jo zamišljajo ameriški tovarnarji sanj. Le-tem gre zgolj za tisto plat, ki »vreže«. Izdelan (film) je za okus in znanje zgodovine na ameriški celini, kjer je, kakor je znano, zgodovina po svoje obravnavana.